

ACTIVITEITENVERSLAG 2014-2017

10^e Statutair Congres Vlaams ABVV
4&5 mei 2018

ROOD IS TROEF

Slimme antwoorden voor de vakbond van morgen

VLAAMS

ABVV

een sterke vakbond is
broodnodig

Dit is een uitgave van
Vlaams ABVV
Hoogstraat 42
1000 Brussel
info@vlaams.abvv.be
www.vlaamsabvv.be

Vormgeving: www.commsa.be
Illustraties: Simon Otten
Drukwerk: drukkerij EPO

© Vlaams ABVV
maart 2018
D/2018/7973/3

v.u. Caroline Copers, Hoogstraat 42, 1000 Brussel

ACTIVITEITENVERSLAG 2014-2017

**10^e Statutair Congres Vlaams ABVV
4&5 mei 2018**

ROOD IS TROEF

Slimme antwoorden voor de vakbond van morgen

Voorwoord

Deze brochure bevat het activiteitenverslag van de voorbije congresperiode 2014-2017. We brengen in de eerste plaats verslag uit van de actiepunten die we op ons congres van 25 en 26 april 2014 hebben afgesproken. Daarnaast belichten we de belangrijkste realisaties binnen onze werking. Het was een politiek woelige periode met veel tegenwind, waarin we grote inspanningen hebben gedaan om te kunnen wegen op het beleid en om onze eigen werkingen en dienstverlening overeind te houden. Dit is het resultaat van samenwerking en teamwerk, zowel van onze diensten en werkingen als van onze centrales en gewesten. Daarvoor onze dank.

Een bijzondere blijk van dank gaat naar de Bureauleden van het Vlaams ABVV die in de afgelopen periode op pensioen gingen:

Karel Stessens (ACOD), Alain Clauwaert (AC), Chris Van De Wijngaert (ABVV-Oost-Vlaanderen), Jef Maes (ABVV-Federaal), John Colpaert (AC) en Eddy Gerlo (Horval).

Kameraden, we wensen u allen een vruchtbaar congres!

Caroline Copers
Algemeen secretaris
Vlaams ABVV

Rudy De Leeuw
Voorzitter
Vlaams ABVV

Inhoud

Interview met Caroline Copers: 'Over de zesde staatshervorming en andere ongemakken'	8
1. Vooruit voor een rechtvaardige verdeling van de welvaart	15
1.1. Voor een sterke sociale bescherming	16
1.2. Voor een sociaal rechtvaardige en duurzame Vlaamse fiscaliteit	19
2. Vooruit voor meer job- en loopbaanzekerheid	21
2.1. Een sterke syndicale visie op loopbanen uitbouwen	22
2.2. Loopbaanzekerheid voor werknemers	26
2.3. Loopbaanzekerheid, ook voor werklozen	28
2.4. Jobs voor doelgroepen	29
2.5. Sociaal overleg over arbeidsmarktbeleid in Vlaanderen	32
3. Vooruit voor een duurzame economie	33
3.1. Anders produceren, hernieuwbare energie en duurzame mobiliteit	34
3.2. Gerichte investeringen	38
3.3. Sturende overheid	38
3.4. Onze economie duurzamer maken met bedrijven en sectoren	39
3.5. Een duurzame vakbond	40
4. Vooruit voor een sterk ABVV in Vlaanderen	43
4.1. Een sterke syndicale tegenmacht	44
4.2. Voor een sterke vorming en ondersteuning	53
4.3. Voor meer loopbaanzekerheid via meer loopbaandienstverlening	59

Interview

Over de zesde staatshervorming en andere ongemakken

De afgelopen vier jaar waren niet de makkelijkste.

CAROLINE COPERS: "Neen . Dit was mijn derde en moeilijkste mandaat als algemeen secretaris van het Vlaams ABVV. Het waren jaren van grote confrontaties, van een grote politieke en wetgevende verschuiving en van herhaalde aanvallen in Vlaanderen op het middenveld en de vakbond in het bijzonder.

Het waren veranderingen waarvoor we hadden gewaarschuwd. We hadden zelfs speciaal ons congres vervroegd naar eind april om nog te kunnen wegen op de verkiezingen van 2014. Zodat we toch nog een progressieve boodschap de wereld in konden sturen. Maar dat de gevolgen zo verstrekkend zouden zijn hadden we niet gedacht . De afgelopen vier jaar zijn we getuige geweest van een ongelooflijke verschuiving in het publieke debat. Wie spreekt er nog van de zesde staatshervorming? Wie spreekt er nog van staatshervorming überhaupt? De focus is compleet opgeschoven. De kloof tussen zij die het goed hebben en in hun bubbel leven en de zwakste groepen wordt alsmaar groter. Dat is wat we de afgelopen 4 jaar hebben zien gebeuren.

Natuurlijk hebben we als vakbond systematisch tegengas gegeven tegen het marktdiscours van de nieuwe politiek verantwoordelijken. Op straat, via het sociaal overleg, in gemeenschappelijk vakbondsfront, waar we maar konden. Maar de werkgevers hadden - zeker in het begin van de legislatuur - het gevoel dat ze in een zetel zaten: hen kon niets gebeuren. Pas op, dat is aan het kantelen, al blijft het dubbel. Ook de werkgevers zijn bij momenten getroffen door besparingen of maatregelen die ze niet wilden. Ook zij beginnen te zien dat de huidige regering nogal graag aan aankondigingspolitiek doet en dat de arrogantie van de N-VA ook van deze Vlaamse regering geen beslissingsregering maar een kibbelregering heeft gemaakt.

Maar de afgelopen vier jaar waren dus zeker niet de makkelijkste. We hebben constant moeten boksen op verschillende terreinen tegelijk: op het politieke vlak, op verschillende thema's, ook voor onze werking intern. Er was grote onzekerheid over onze middelen, er zijn subsidies verminderd of afgenomen en helaas zijn er daardoor ook ontslagen gevallen. Dat is niet prettig. De aanvallen op het ABVV - en het middenveld in het algemeen - waren politiek zowel als structureel. We hadden wel gevreesd dat de aanvallen er zouden komen, maar niet dat ze zo venijnig zouden zijn. In die aanvallen zijn we er vind ik te weinig in geslaagd om de publieke opinie bij onze argumentatie te betrekken. Dit is een belangrijk gevecht dat ook over hen gaat. Dat moet zeker beter de volgende jaren."

Wat vond je de grootste uitdaging voor de werking van het Vlaams ABVV zelf?

CAROLINE: "Het moeilijkste aspect van de voorbije congresperiode was , en is tot op vandaag, dat de politiek voortdurend onzekerheid probeert te creëren met betrekking tot onze gesubsidieerde werkingen.

Dit heeft een enorme stress gelegd op al onze collega's en hun leidinggevendenden die, ondanks deze bedreigende context , hard hebben ingezet op het én uitvoeren van de lopende

"DE AFGELOPEN 4 JAAR ZIJN WE GETUIGE GEWEEST VAN EEN ONGELOOFLIJKE VERSCHUIVING IN HET PUBLIEKE DEBAT"

beleidsafspraken én het inzetten op het vrijwaren van de toekomst. Dit heeft voortdurend informeel en formeel overleg gevergd, bovenop de dagdagelijkse taken, en dit met verschillende kabinetten. Ik kan zeggen dat onze mensen regelmatig op het tandvlees zaten en zitten. Méér doen met minder mensen en middelen is niet de filosofie van werkbaar werk.

Daar bovenop hebben we zowel in de ABVV-gewesten als op landelijk niveau mensen moeten ontslaan door deze situatie. Moeilijke beslissingen, moeilijke strategische keuzes ook ... Ik kan dan ook alleen maar alle collega's uit de grond van mijn hart danken voor hun volgehouden engagement en inzet de voorbije congresperiode."

"ACHTERAF GEZIEN WAS VOORUIT! EEN BIJNA PROFETISCHE SLOGAN"

Over de slogan van het vorige congres: Vooruit!

CAROLINE: "Achteraf gezien was dat een bijna profetische slogan. We hadden er ook nog Ontwaak! van kunnen maken, om in de terminologie te blijven. Er was toen natuurlijk de viering van de Gentse Vooruit en het gevoel dat daarbij heerste: het geloof in de maakbaarheid van de

samenleving dat er schuilt achter zo'n woord. De nadruk op solidariteit en samen stappen vooruit zetten. Je zat toen al heel erg in de mantra dat onze kinderen het ook nu nog beter moeten hebben dan wij en dat dat onder druk stond. We vonden dat we als vakbond daar absoluut onze rol in moesten spelen - wat de politieke context ook mocht zijn - en daar wilden we invliegen: Vooruit!

LEDENCIJFERS PER GEWEST				
Gewesten	2013	2014	2015	2016
Vlaams Brabant	88.440	89.367	89.434	89.836
Antwerpen	153.971	154.753	156.094	157.685
Mechelen + Kempen	90.018	92.300	93.069	92.872
West-Vlaanderen	135.611	136.048	136.907	136.846
Oost-Vlaanderen	158.500	158.919	158.636	157.355
Limburg	98.725	99.997	100.754	100.989
TOTAAL	725.265	731.384	734.894	735.583

Ondanks de moeilijke context hebben we dat ook echt wel gedaan en dat zie je ook in dit activiteitenverslag. We hebben achter de schermen vaak echt kunnen wegen. Maar daarmee is het werk nog lang niet af. Je ziet het ook aan ons nieuwe congres: de context waarin mensen hun leven moeten organiseren wordt alsmaar complexer. Kijk alleen al naar de vraag of we nog een goede planeet zullen achterlaten, maar kijk ook naar automatisering en digitalisering. De vraag wat de goede richting is, wordt alsmaar dringender.”

Over de thema's van het vorige congres.

CAROLINE: “Met de zesde staatshervorming kregen we er op Vlaams niveau opeens een pak zaken bij: welzijn, zorg, onderwijs, een Vlaamse sociale bescherming, de kinderopvang en een VDAB die niet alleen meer naar werk moest begeleiden maar nu ook kon straffen. Die verandering zie je weerspiegeld in de eerste twee thema's van het congres: een rechtvaardige verdeling van de welvaart, meer job- en loopbaanzekerheid. We wilden met deze zesde staatshervorming niet aan de zijlijn gaan staan als vakbond. Het waren niet altijd evident syndicale thema's, maar we wisten dat de impact redelijk stevig zou zijn.

**“WE HEBBEN
ACHTER
DE SCHERMEN
VAAK ECHT
KUNNEN WEGEN”**

Als ik terugkijk ben ik er wel trots op dat we die grote verschuiving echt vastgepakt hebben. Het ging tegelijk over zeer technische veranderingen maar ook over politieke en ideologische discussies en we hebben daar echt ons mannetje in kunnen staan. Kijk naar de veranderingen bij de VDAB, hoe zij van de ene op de andere dag ook verantwoordelijk werden voor het sanctioneringsbeleid. Het besef dat er een duidelijke scheiding moet zijn tussen het begeleiden van werklozen en het sanctioneren. Dat je die beide zaken absoluut niet mag mengen. Zo'n discussies lijken principieel, maar hebben een reële impact op de situatie van mensen.

Of kijk naar de vormgeving van de Vlaamse sociale bescherming, een oefening waarvan de architectuur al in 2012 opgezet was, maar die nu helemaal concreet werd. Als sociale partners hebben we dat echt vastgepakt in de overtuiging

dat - net als op federaal niveau - het wij zijn die die sociale bescherming moeten beheren via paritaire beheer. De Vlaamse regering is zeer laat met de uitwerking begonnen en het werk is zeker nog niet rond, maar het is nu al duidelijk dat ze de sociale partners hierin niet volledig zal volgen.

LEDENCIJFERS PER CENTRALE				
Centrales	2013	2014	2015	2016
A.C.	237.576	237.394	237.049	235.324
B.B.T.K.	166.963	170.342	171.404	172.578
Metaal	85.772	84.109	82.989	81.077
A.C.O.D.	112.489	111.169	111.750	110.124
Jongeren	29.912	34.875	37.340	40.817
B.T.B	33.595	33.818	34.071	34.486
HORVAL	58.958	59.677	60.291	61.177
TOTAAL	725.265	731.384	734.894	735.583

Ondanks het nut dat iedereen kan zien op federaal niveau.

Ook bij de hervorming van de kinderbijslag zijn we bijzonder kritisch geweest. Met nog onvoldoende resultaat weliswaar, maar ook armoedebestrijding moesten we vastpakken. Kijk hoe dat terrein mismeesterd wordt. En tenslotte de verschuiving naar meer Vlaamse fiscale autonomie. De Vlaamse regering had hier echt de kans om rechtvaardiger te herverdelen, maar heeft die simpelweg laten liggen. Het enige wat ze gedaan hebben is belastingen afschaffen. Een goede zaak voor hen die het geld al hadden om er belastingen op te betalen. Een slechte zaak voor al wie er in de plaats een pak facturen bijgekregen heeft.

Over de Vlaamse regering.

CAROLINE: "Op al die dossiers hebben we gewerkt en tegengas gegeven. Helaas vooral om te zorgen dat het niet slechter werd. Want dat zie je ongelooflijk hard bij deze regering. De veranderingen zijn vaak puur ideologisch. De meeste beleidsmaatregelen zijn bijna systematisch slechter voor hen die er gebruik van maken. Deze regering heeft het stelsel van PWA het ervaringsfonds, de werkhervattingstoeslag en de

"ALTIJD WEER DEZELFDE KWETSBARE GROEPEN WERDEN GETROFFEN"

activa-uitkeringen afgeschaft, de doelgroepkortingen mismeesterd, de opleidingscheques ingeperkt ...

Met de grootste moeite hebben we ervoor kunnen zorgen dat het betaald educatief verlof NIET afgeschaft werd en dat het IBO-systeem nog iets van invulling hield en voor

sommigen zelfs een verbetering.

Maar de rode draad van al deze veranderingen is dat altijd maar weer dezelfde kwetsbare groepen getroffen werden. Jongeren, ouderen, laagopgeleiden en mensen met een migratieachtergrond. Als het aan deze regering lag werkten al deze mensen simpelweg gratis. Ernstig! Die druk hebben we meermaals gevoeld. En bovendien werd telkens weer ingegaan tegen de afspraken van de vakbonden en werkgevers in ... dit beleid pleegt enkel lippendienst aan het respect voor sociaal overleg.

Of er dan geen enkel lichtpunt was in het beleid? Eerlijk, dat is er nauwelijks. Ook op vlak van duurzaamheid zien we dat: deze regering heeft geen integrale visie als het over klimaat en energie gaat. Toegegeven, we hebben een ingewikkelde staatsstructuur met soms zes ministers over 1 thema, maar dat mag toch niet verhinderen dat je

een visie ontwikkelt. Ook hier zijn we dus bijzonder kritisch geweest. Denk maar aan de Turteltaks, de energiefactuur, het mobiliteitsdebat of dat over energie-efficiënte. Steeds hebben we onze verantwoordelijkheid opgenomen. We gingen zelfs verder, omdat we echt vonden dat er iets moest gebeuren. Met de coöperatieve Samen Sterker konden mensen groepsaankopen doen. We namen het voorzitterschap op van het Transitienetwerk Middenveld. We lanceerden de Klimaatkameraad. We positioneerden ons steviger in de MINA-raad en in de MORA.

Dit allemaal zeer tegen de zin van de regering trouwens, die liefst zo weinig mogelijk een middenveld heeft dat zich roert. Maar zo zijn we natuurlijk niet. Ook hier blijft het Vooruit! Vooruit met ons geloof in de maakbaarheid en vooruit met nieuwe ideeën. In die zin is het recente initiatief binnen de SERV om werk te maken van een toekomstvisie rond de digitale en circulaire economie wel tekenend. Meer dan de regering voelen we de sense of urgency hiervoor binnen bedrijven en in sectoren. De regering maakt er

“MEER DAN DE REGERING VOELEN WE DE SENSE OF URGENCY”

geen werk van, wij dus wel, samen met de andere vakbonden en met de werkgeversorganisaties

Over het Vlaams ABVV.

CAROLINE: “Ook binnen onze eigen werking heeft de veranderde politieke context natuurlijk

gevolgen gehad. Soms was dat operationeel: onze diversiteitsconsulenten en loopbaanbegeleiders moeten hun werk nu anders invullen omdat dit herschreven is door de ministers. Er waren ook de dalende subsidies en de gevechten waarover ik eerder al sprak. Maar een groot deel van de oefening is toch vooral de vraag geweest hoever we wilden meegaan in sommige door deze regering opgestelde hervormingen. Dat zijn strategische keuzes, die je dan neemt met de gevolgen voor mensen in het achterhoofd.

Het heeft ons ook scherper doen nadenken over vernieuwing, al lag dat ook aan de maatschappelijke context. In ons werk als syndicalist kijken we altijd naar wie er bescherming nodig heeft en welke groepen extra aandacht verdienen. Of: hoe ga je als vakbond

Resultaten sociale verkiezingen

CPBW						
%	ABVV		ACV		ACLVB	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016
totaal						
stemmen	32,11	35,79	56,50	50,23	11,39	13,98
zetels	28,25	33,63	64,57	56,57	7,18	9,80
profit						
stemmen	36,46	21,82	50,77	69,94	12,77	8,24
zetels	33,73	16,97	57,54	78,62	8,73	4,41
soc.-profit						
stemmen	19,30	31,91	73,39	55,70	7,32	12,39
zetels	14,72	28,53	81,93	63,31	3,35	8,15

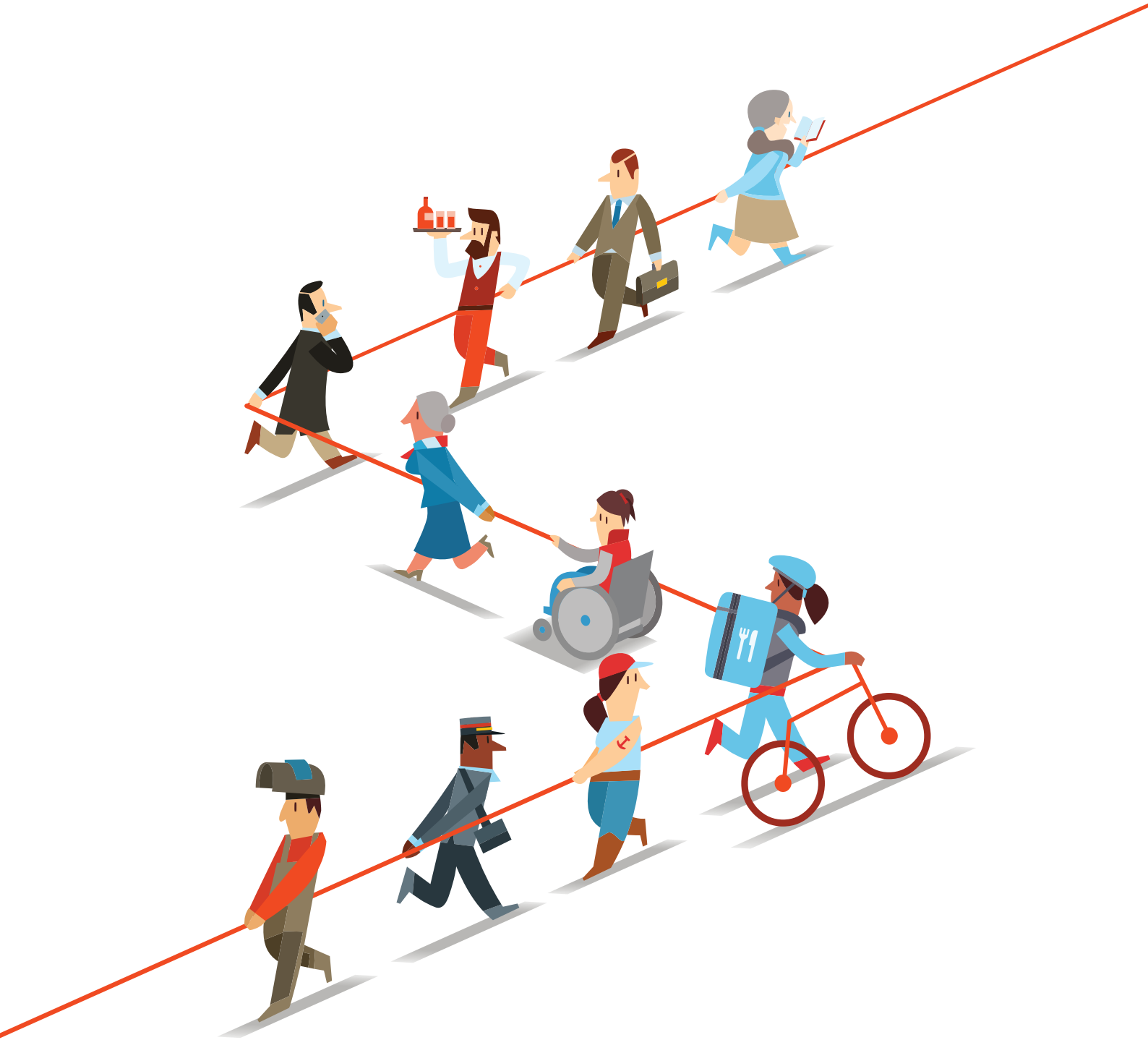

om met maatschappelijke verandering? Daarom kijken we nu naar het lot van freelancers en zijn we de afgelopen jaren bezig geweest met het lot van de vluchtelingen en de sans-papiers. We hebben ook lang nagedacht over een syndicaal outplacementkantoor. Dat is er uiteindelijk nog niet gekomen, maar ik vind het wel belangrijk dat we de oefening al gedaan hebben.

Het is ongelooflijk hoe hard de wereld veranderd is op vier jaar tijd. Vier jaar geleden was het thema van het congres in essentie een communautair verhaal: de zesde staatshervorming. Vandaag speelt dat communautaire bij niemand meer en zou je politiek afgestraft worden als je het op tafel legt. De realiteit is simpelweg groter geworden dan de zakdoek waar we ons druk over maakten. Er zijn acuter problemen, en die moeten we blijven aanpakken op verschillende niveaus, net omdat de wereld er niet eenvoudiger op is geworden: lokaal, nationaal, Europees, you name it. Achter de schermen als het moet, in het zicht als het kan."

OR										
%	ABVV		ACV		ACLVB		NCK		ANDERE	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016
totaal										
stemmen	31,46	35,61	56,27	49,10	11,39	13,98	0,40	0,57	0,48	0,80
zetels	30,25	33,22	60,74	55,32	7,87	10,04	0,44	0,67	0,71	0,74
profit										
stemmen	36,14	20,87	49,88	70,56	12,86	8,23	0,52	0,03	0,60	0,32
zetels	34,07	20,89	55,31	73,76	9,22	5,00	0,55	0	0,84	0,35
soc.-profit										
stemmen	18,38	31,42	74,10	55,19	7,30	12,31	0,07	0,41	0,15	0,66
zetels	18,22	29,94	77,81	60,22	3,61	8,70	0,07	0,50	0,29	0,64

Vooruit voor een rechtvaardige verdeling van de welvaart

1.1. Voor een sterke sociale bescherming

Sociale bescherming verzekeren, ook na de zesde staatshervorming

De Vlaamse sociale bescherming krijgt door de zesde staatshervorming een speerpuntpositie binnen het Vlaamse zorg- en welzijnsbeleid. Heel wat middelen die na de zesde staatshervorming werden overgedragen, zijn sociale zekerheidsmiddelen. Daar willen we als vakbond mee onze zeg over hebben.

De afgelopen 4 jaar is veel van de aandacht van het Vlaams ABVV gegaan naar de nieuwe bevoegdheden die Vlaanderen kreeg op het vlak van sociale bescherming. We hebben geïnvesteerd in kennisopbouw op de studiedienst, geïnvesteerd in samenwerking en afstemming met de betrokken centrales en met de collega's van de federale studiedienst. We volgden van dichtbij hoe een nieuwe Vlaamse architectuur uitgebouwd werd over deze materie, we bekritiseerden en stuurden bij waar mogelijk.

Omwille van het belang van de materie organiseerde we in januari 2016 een Comité Vlaamse Sociale Bescherming met **10 eisen voor een meer zorgzame samenleving**. Hierin standpunten m.b.t. de Vlaamse sociale bescherming (VSB), ouderenzorg, mantelzorg en de combinatie zorg/werk. Deze standpunten werden via verschillende kanalen verspreid (o.a. opiniestukken, maar ook in het sociaal overleg, binnen eigen geledingen met een brochure en

lezingen). Eind mei 2016 werd het nieuwe decreet Vlaamse Sociale Bescherming goedgekeurd in de Commissie Welzijn van het Vlaams parlement. We volgen de ontwikkelingen op het domein grondig op. Een bijzonder aandachtspunt is de introductie van de persoonsvolgende financiering en de implicaties voor tewerkstelling in de sector.

De nieuwe structuren op Vlaams niveau, die een plaats moeten geven aan de stem van de sociale partners over deze materie, waren de afgelopen jaren geen prioriteit voor het beleid en laten op zich wachten. In de toekomstige organisatiestructuur voor de Vlaamse sociale bescherming hebben we **uitdrukkelijk onze interprofessionele maar ook sectorale rol in het overleg opgeëist**.

Pas eind 2017 werd duidelijk dat het overlegcomité Welzijn Volksgezondheid en Gezin (WVG) in januari 2019 operationeel moet zijn. Wat de samenstelling betreft zijn er 4 interprofessionele werknemersvertegenwoordigers per kamer (4 kamers in het totaal: 1 intersectorale, 1 rond gezondheid en zorg, 1 rond sociale bescherming en 1 rond gezinsbeleid) voorzien. Ook voor de komende jaren zal onze aandacht voor deze thema's dus opgevoerd moeten worden.

We hebben niet gewacht op die structuren en hebben via het sociaal overleg in de SERV om onze stempel gedrukt op het beleid. We werkten in het overleg intensief rond een kwalitatief aanbod in zorg en welzijn, een stabiele toereikende financiering en een focus op niet-commerciële zorg. Bovendien moest er meer aandacht komen voor de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg voor zorggebruikers en meer respect voor zorgwerkers.

ANNEMIE VANDER MEER
ADMINISTRATIEF MEDEWERKER
STUDIEDIENST

We konden wegen op het overleg en schreven **kritische adviezen over de Vlaamse sociale bescherming** in de adviesraden. We plaatsten de betaalbaarheid en toegankelijkheid van de ouderenzorg op de publieke agenda en boden een platform voor samenwerking en informatieuitwisseling aan de centrales in onze interne **werkgroep social profit**. Ook experts, mutualiteit, politieke vertegenwoordigers en mensen uit de administratie werden hierbij betrokken.

Kansen voor gezinnen met kinderen

Vanaf 2019 komt er een grondige hervorming van de kinderbijslag. Maar waarom moet het systeem eigenlijk veranderen? Het Vlaams ABVV vroeg een kritisch publiek debat.

In 2016 stelde de Vlaamse regering haar conceptnota over de hervorming van de kinderbijslag voor. Het zogenaamde "Groeipakket" kiest voor een universeel systeem op basis van het recht van het kind, ongeacht de sociale of professionele status van de ouders. Zowel de rang- als de leeftijdstoelag worden afgeschaft. Daarnaast kiest de Vlaamse regering voor selectiviteit afgestemd op het inkomen en de gezinsgrootte, aangevuld met 'participatietoelagen' gekoppeld aan voorwaarden m.b.t. onderwijs en kinderopvang. De voorbije jaren bereidden we dit dossier grondig voor en formuleerden uitgediepte standpunten. Zo pleiten we bijvoorbeeld voor uitgebreidere sociale toelagen (o.a. ook voor werkende armen) maar ook voor voldoende universele basistoelagen en het behoud van de leeftijdstoelagen. Kinderbijslag kan nooit voorwaardelijk zijn. Bovendien moet de continuïteit van de uitbetaling gegarandeerd worden. We brachten onze standpunten in verschillende onderhandelingen en in de publieke opinie. Dit leverde twee unanieme adviezen van de SERV op die sterk kritisch waren voor het beleid. **Deze adviezen hebben bijgedragen tot de brede maatschappelijke kritiek op de hervorming.** We werkten ook nauw samen met verschillende partners o.a. Decenniumdoelen, Famifed, sp.a.

ANNICK CLAUWAERT
DIRECTEUR
VORMING & ACTIE

In januari 2017 werd de langverwachte armoedetoets op de hervormde kinderbijslag eindelijk afgerond. De studie onderzocht de verdelingseffecten van de nieuwe kinderbijslagregeling. Voor de Vlaamse Regering bevestigde de toets dat het nieuwe systeem helpt om het armoederisico te laten dalen. Daarom zet ze de transitie van het systeem verder vanaf 2019. **Het armoede reducerend karakter**

van de hervorming zal volgens minister Vandeurzen van bij de start voelbaar zijn. Wij hebben hier echter zeer sterke twijfels bij en formuleerden een aantal belangrijke aandachtspunten in de adviesraden en via het platform Decenniumdoelen: waarom geen lager basisbedrag en hogere sociale toeslagen?, wat met bestaande eenoudergezinnen? Wat met 'mix gezinnen', wat met non-take-up van rechten, etc.? Eind december 2017 werd het ontwerpdecreet gezinsbijslagen goedgekeurd door de Vlaamse regering. Er werd geen gevolg gegeven aan de bevindingen uit de armoedetoets. In het SERV-advies hierover benadrukten we dus hoofdzakelijk eerdere opmerkingen aangevuld met kritische bemerkingen over de armoedetoets.

Vanaf 2019 komt er een nieuwe EVA (extern verzelfstandigd agentschap) voor de uitbetaling van toelagen in het kader van het gezinsbeleid. De EVA omvat de publieke kas en vier private kinderbijslagfondsen. Als sociale partners zijn we (hoogstwaarschijnlijk) niet vertegenwoordigd in de raad van bestuur van de EVA. Bij de andere SERV partners was er geen animo om te ijveren om in deze raad van bestuur te gaan. Belangrijk aandachtspunt bij de uitrol van het nieuwe systeem is het verzekeren van de kennis en expertise in het kader van de uitbetaling van de kinderbijslagen. Gezien de reductie van 11 naar 4 private fondsen stelden we vragen bij de impact op de tewerkstelling, arbeidsvoorwaarden, etc.

Tijdens het Comité Vlaamse Sociale Bescherming formuleerden we **concrete aanbevelingen voor het beter combineren van werk met zorgtaken**. We focusten op de concrete noden van mantelzorgers en legden nadruk op werkbare loopbanen. Werkgevers voeren best een beleid van respect voor het zorgverlof en we streven naar een maximale vervanging van werknemers die tijdskrediet opnemen. Ook deze eisen brachten we in het overleg en verscheidene adviseringstrajecten (vb. in het mantelzorgplan Vandeurzen).

Tenslotte brachten we de betaalbaarheid en toegankelijkheid van de voorschoolse en buitenschoolse kinderopvang onder de aandacht via acties en communicatie. In samenwerking met andere middenveldpartners (vb. Vrouwenraad). We namen hierbij telkens het perspectief van kwetsbare gezinnen en het perspectief van werknemers in de sector mee. **We legden de nadruk op het belang van inkomensgerelateerde kinderopvang** en pleitten voor een bijkomend groeipad in verschillende onderhandelingen. Het groeipad dat de minister voorstelt, voldoet niet om tegemoet te komen aan de pact 2020 doelstellingen en legt de foute klemtonen. We verzetten ons tegen de onevenredige, oneerlijke verhoging van de minimumtarieven voor de laagste inkomensgroepen (via 'factuurregering.be'). Ook het principe 'opvang bestellen is opvang betalen' (een speerpunt uit het decreet voorschoolse kinderopvang) betekent een drempel voor ouders en werkt prijsopdrijvend. We eisten een evaluatie en bijsturing van deze maatregel.

IMPACT HERVORMING KINDERBIJSLAG				
	vandaag	vanaf 2019	verschil	verschil per jaar
1 studeren kind	€ 125	€ 165	+ € 40	+ €485
2 studerende kinderen	€ 359	€ 330	- € 29	- €350
1 kind in secundair onderwijs	€ 119	€ 164	+ €45	+ € 539
2 kinderen in secundair onderwijs	€ 339	€ 328	- € 11	- € 130
1 kind in secundair + 1 studerend kind	€ 177	158.919	- € 8	- € 100
3 kinderen in secundair onderwijs	€ 642	99.997	- € 149	- € 1788
1 student + 2 secundair onderwijs	€ 647	€ 493	€ -154	€ -1842

1.2. Voor een sociaal rechtvaardige en duurzame Vlaamse fiscaliteit

Sociaal rechtvaardige fiscaliteit

Na de zesde staatshervorming beschikt de Vlaamse regering over uitgebreide mogelijkheden om werk te maken van een meer rechtvaardige fiscaliteit. We reageerden systematisch op hervormingen (verlaging schenkingsrechten, woonbonus, ...) met focus op de Turteltaks en in het verlengde daarvan op de stijgende elektriciteitsfactuur.

We moeten vaststellen dat Vlaanderen op vlak van fiscaliteit de afgelopen congresperiode weinig heeft gedaan met de bevoegdheden die het heeft gekregen in de zesde staatshervorming. Bovendien werd zowat elke fiscale hervorming doorgevoerd zonder veel maatschappelijk of politiek debat. Daarom hebben we elke gelegenheid aangegrepen om op te roepen tot een breed debat over eerlijke fiscaliteit, ook binnen de Vlaamse bevoegdheden.

Om onze standpunten rond een sociaal rechtvaardige Vlaamse fiscaliteit verder uit te diepen, organiseerden we hierover op 2 december 2014 een Vlaams Comité. Hier werden 15 voorstellen goedgekeurd **die gingen over een rechtvaardige woon-, bedrijfs- en vermogensfiscaliteit.**

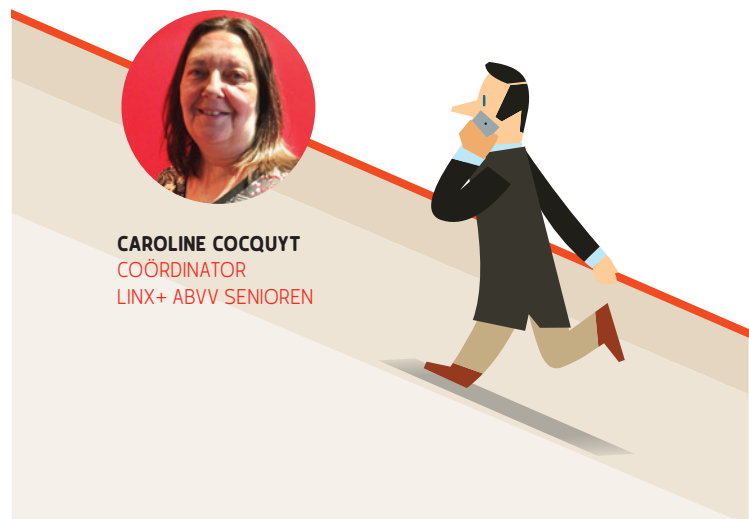
Daarnaast werden in de SERV herhaaldelijk kritische adviezen afgeleverd, met name op de programmadecreten en de Vlaamse begroting. Hierin werd steeds de nadruk gelegd op de noodzaak van het ontwikkelen van een globale visie op regionale fiscaliteit. Daarnaast herhaalden we dat verregaande fiscale hervormingen (zoals de geplande aanpassing van de schenkingsrechten bijvoorbeeld) niet in een beleidsdocument als het programmadecreet thuis horen.

We hebben dit gegeven **met succes aangeklaagd.** In een brief aan de SERV naar aanleiding van het programmadecreet bij de begrotingscontrole 2016 heeft parlementsvoorzitter Jan Peumans (N-VA) laten weten dat hij er voortaan op zal toezien dat fiscale hervormingen niet meer bij programmadecreet worden doorgevoerd.

Nieuwe fiscale bevoegdheden onvoldoende benut

Wat de Vlaamse regering hervormde evolueerde helaas niet in de juiste richting. Daarom werd voor de woonbonus in de schoot van de SERV een bijzondere commissie opgericht. Dit resulteerde in een kritisch advies waarin onze standpunten werden opgenomen. Het feit dat de nieuwe woonbonus niet gericht wordt ingezet maar slechts een beperking van het budget inhoudt, beschouwen we als een gemiste kans. Een kritiek die herhaaldelijk werd geuit, onder meer in de pers.

Ons standpunt over de dienstencheques werd verder afgelijnd in het Comité Vlaamse Sociale Bescherming dat we op 28 januari 2016 organiseerden. Hier werd duidelijk gepleit voor

CAROLINE COCQUYT
COÖRDINATOR
LINX+ ABVV SENIOREN

een scheiding tussen taken die behoren tot de thuiszorg en de comfortdiensten die onder het systeem van dienstencheques worden aangeboden. Voorwaarde hierbij is wel dat de prijs voor thuiszorg inkomensgerelateerd wordt en niet hoger is dan de prijs voor een dienstencheque. Ook in een advies van de SERV over de implementatie van de 6e staatshervorming werd ons standpunt over de verbetering van de arbeidsvoorwaarden opgenomen. Het benutten van de uitgebreide fiscale

autonomie om de sociale bescherming te verbeteren kwam ook aan bod op het **Comité Fiscaliteit in december 2014**. Daar werd voor het eerst het idee van een 'zorgcentiem' geïntroduceerd. Hierin wordt gesteld dat de Vlaamse regering de bestaande bijdrageregeling voor de zorgverzekering moet vervangen door een opcentiem in de personenbelasting. Deze discussie zal worden verdergezet in de schoot van de nog op te richten structuren van de Vlaamse sociale bescherming.

Groene fiscaliteit en Turteltaks

Dat een overheid via haar fiscaliteit moet ingrijpen wanneer de markt faalt, werd op het Comité Fiscaliteit in december 2014 goedgekeurd als één van de basisprincipes van onze visie voor rechtvaardige Vlaamse fiscaliteit. In de bewuste "klimaatadviezen" uit het voorjaar van 2016 kwam dit dan ook sterk naar buiten. Zowel in het advies voor de MORA als in de Minaraad wordt gesteld dat er dringend nood is aan investeringen in meer duurzaamheid, dat de overheid een visie moet ontwikkelen over groene fiscaliteit en het doorrekenen van externe kosten in het prijsbeleid, maar dat hierbij ook steeds aandacht dient te

gaan naar het gevaar van oversubsidiëring en Mattheuseffecten.

Dit kwam sterk naar buiten in onze **kritiek op de Turteltaks**. Aan de invoering van de heffing ging geen debat vooraf over rationeel energieverbruik en hoe het fiscaal beleid van de overheid hierop kan inspelen. Bovendien worden de grote industriële verbruikers (zo'n dertigtal in Vlaanderen) vrijgesteld én ontvangen ze in naam van de competitiviteit een overheidssubsidie (carbon leakage steun) om hun elektriciteitsfactuur te doen dalen.

DANNY COENEN
COÖRDINATOR ICT

DAVID DEGRAEVE
VORMINGSWERKER
VORMING & ACTIE

Vooruit voor meer job- en loopbaanzekerheid

2.1. Een sterke syndicale visie op loopbanen uitbouwen

Inkomenszekerheid

De tendens om werkzoekenden gratis te laten werken hebben we meermaals aangeklaagd. We voerden actie op 21/11/2014 tegen de afschaffing van werkervaring WEP+, een van de weinige betaalde werkervaringsformules die er toen nog bestonden. Betaalde stages voor leefloners (het zogenaamde art.60 statuut) werden behouden na ons protest.

Naast jobzekerheid en loopbaanzekerheid is ook inkomenszekerheid essentieel. Van nepstatuten, onderbetaald of onbetaald werken kan geen sprake zijn. Het huidige beleid volgt duidelijk de omgekeerde tendens. Er werden de afgelopen legislatuur veel tewerkstellingsmogelijkheden geschrapt en ook de kwaliteit van de mogelijkheden vermindert. Zo werd het systeem van WEP+ of Werkervaring (arbeidsovereenkomst met loon) afgeschaft en vervangen door een systeem van Tijdelijke Werkervaring met een vergoeding bovenop de werkloosheidsuitkering. **Hier tegen voerden we actie op 21 november 2014 op het Martelarenplein.**

Op 21 oktober 2015 sloten de sociale partners een Banenpact: het belang van het behoud van het statuut (arbeidsovereenkomst met loon) bij **artikel 60** en een stevige financiële incentive bij het nieuwe systeem van tijdelijke werkervaring

waren daarbij belangrijke verworvenheden. In elke discussie binnen VDAB en de SERV omtrent stages en tijdelijke werkervaring brengen we het verloningsaspect in als belangrijkste aandachtspunt. **Wat betreft artikel 60 zwichtte Minister Muylers uiteindelijk onder de druk om het statuut te behouden.** Voor de tijdelijke werkervaring is er nog geen duidelijkheid over de hoogte van de bijkomende financiële incentive. De tendens tot gratis werken hebben we meermaals aangeklaagd in de pers.

Ook de tewerkstelling via GESCO-statuuut werd grondig hervormd. Een gedeelte van de tewerkstelling werd geregulariseerde tewerkstelling met behoud van subsidies. Een groot gedeelte van de tewerkstelling wordt stopgezet of slechts voor een beperkte periode verdergezet. Elke minister kan autonoom beslissen over de toekomst van de jobs die met deze maatregel gefinancierd werden.

Onderwijs en arbeidsmarkt

In 2015 organiseerden we een Comité rond Jeugdwerkloosheid. We reageerden meermaals op de mislukte onderwijshervorming. We zaten mee aan het stuur voor de uitbouw van het nieuwe systeem van duaal leren, waarin leerlingen leren en werken kunnen combineren. We konden het systeem bijsturen zodat ook de meest kwetsbare leerlingen kansen krijgen. We voerden campagne voor het opnemen van "Werknemerschap" in de eindtermen van het onderwijs.

In het begin van de legislatuur werd fors bespaard in Onderwijs. Via persberichten, stevige adviezen en een brief vanuit het gemeenschappelijk vakbondsfront naar alle parlementairen hebben we gereageerd op de besparingen. Het ging over besparingen op de werkingsmiddelen, op studentenvoorzieningen en personeel enerzijds en het verhogen van de inschrijvingskosten in het hoger onderwijs, volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs anderzijds.

Op 23 juni 2015 organiseerden we een Comité rond Jeugdwerkloosheid, waarbij het uitdiepen van ons standpunt rond onderwijs en de aansluiting met de arbeidsmarkt een belangrijk onderdeel vormde.

het onderwijsfestival en voerden campagne via sociale media om werknemerschap in de eindtermen op te nemen. We brachten dit voorstel via opiniestukken onder de aandacht.

Naast de eindtermen vormen ook beroepskwalificaties een waardevolle tool in het verzekeren van een goede leerloopbaan. Wij werkten mee aan de inschaling ervan en het aanmoedigen van een koppeling tussen erkende beroepskwalificaties en het onderwijscurriculum. Zodat wie van de schoolbanken komt ook voor de arbeidsmarkt relevante vaardigheden heeft opgedaan.

We ijverden voor meer aandacht voor leerloopbaanbegeleiding in ons advies m.b.t. de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

In het najaar van 2016 en voorjaar 2017 bogen we ons in de SERV over de hervorming van het secundair onderwijs. We bepleitten een uitstel van studiekeuze, met een brede eerste graad (en liefst ook nog een brede tweede graad). We uitten ons ongenoegen m.b.t. de vrijblijvendheid waarmee scholen al dan niet kunnen hervormen. In de plannen van de regering zagen we geen opwaardering van het technisch en beroepssecundair onderwijs, waardoor de noodzaak aan instroom van sterkere profielen in moeilijke technische richtingen niet ingevuld werd. **De kritiek op de onderwijshervorming vond veel weerklank in de pers.**

De hervorming van leren en werken (leertijd bij Syntra, Industrieel Leerlingenwezen en DBSO) belooft het paradepaardje te worden van de ministers van Onderwijs en Werk. Er zouden meer stageplaatsen komen en het leren en werken zou opgewaardeerd worden. Om het dossier samen met de centrales van dichtbij te kunnen opvolgen,

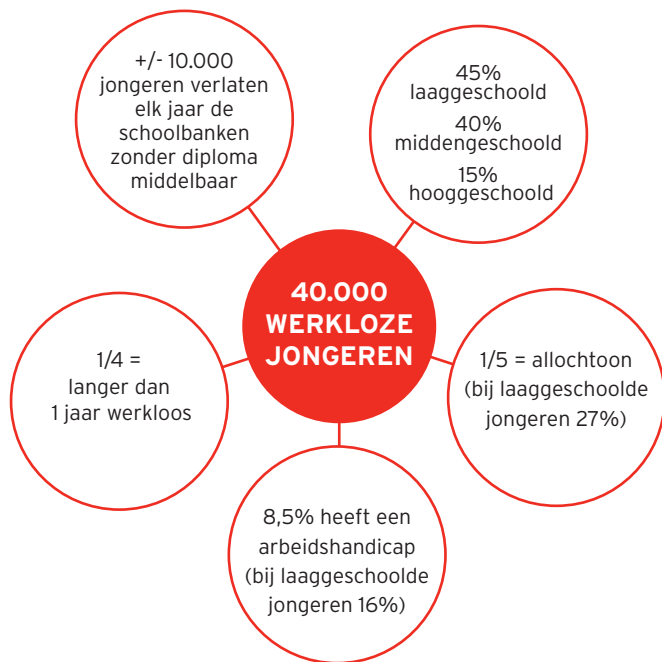
Alle leerlingen hebben recht op een maximale gemeenschappelijke basisvorming, met oog op volwaardige participatie aan de samenleving, de arbeidsmarkt en een continue persoonlijke ontplooiing. Vanuit deze focus namen wij deel aan deel aan de campagne omtrent de hernieuwing van de eindtermen. **We organiseerden debatten op de jongerencommissie, namen deel aan**

DAVID WEINBERGER
MEDEWERKER
ONDERSTEUNING MILIEU
VORMING & ACTIE

richtten we intern een Stuurgroep "Duaal leren" op. Helaas is het "nieuwe duaal leren" op meerdere vlakken minder voordeling dan vroeger voor de leerlingen. Vooral de harmonisering van alle overeenkomsten en leidde naar een slechter statuut, met slechtere of zelfs geen verloning. We pleitten in verschillende adviezen voor een statuut met een goede verloning (eventueel met sectorale verschillen) voor elke leerling.

We hebben ook systematisch aandacht gevraagd voor de **niet-arbeidsrijpe jongeren** die binnen duaal leren uit de boot dreigen te vallen. **Met succes**, want op basis van die kritiek werd de "aanloofase" in het leven geroepen, wat alvast ten dele een antwoord kan bieden voor de zwakkere groep van leerlingen.

Start van de loopbaan

We hebben we met succes kunnen ingrijpen op de lijst met getuigschriften en diploma's die men hanteert om jongeren al dan niet toe te laten tot een uitkering. Via onze dienstverlening hebben we jongeren in wachttijd kunnen informeren over de impact van de regeringsmaatregelen op hun situatie. We organiseerden een Praktijkacademie werkbaar werk in 2016.

We hekelden de negatieve ingrepen van de Federale Regering op de vroegere wachttijd en wachuitkering (nu de Beroepsinschakelingstijd en -uitkering). De duur werkt beperkt tot 3 jaar, de leeftijdsgrens tot 25 jaar en bovendien kregen jongeren onder de 21 jaar geen toegang zonder diploma. Toen de Federale en Vlaamse Regering de lijst van de diploma's en getuigschriften opstelden die daarvoor gehanteerd zou worden, hebben wij vanuit de SERV en de VLOR **met succes aan de kar getrokken om de lijst met diploma's en getuigschriften uit te breiden**, al hadden we het systeem van de lijst liever zien verdwijnen.

Onze werkingen hebben zich ingeschakeld in de dienstverlening naar deze groep, toen zij hun beroepsinschakelingsuitkering gingen kwijtraken omwille van de beperking in de tijd. **We hebben samen met het federaal ABVV informatiesessies opgezet voor de consultants, die op het terrein alle betrokkenen hebben aangeschreven en hun vragen hebben beantwoord.**

**Een goede training...
Een motiverende coach...
Een positieve teamsfeer...
Een goede positie in de ploeg...**

De loopbaanbegeleiders van het ABVV geven je terug zin in werk.

VOLG ONS OP
facebook.com/abvvloopbaanbegeleiding

LOOPBAANBEGELEIDERS VLAAMS ABVV

www.vlaamsabvv.be/loopbaanbegeleiding

Onderbrekingen in de loopbaan

We bleven pleiten om het recht op pauzes en onderbrekingen te verzekeren. We namen dit thema mee in ons Comité 'Werkbaar werk, de hele loopbaan lang' van mei 2016. Daarin werd onze invulling van het recht op tijd verdiept en uitgewerkt. Naast een basisrecht en onderbrekingen omwille van zorgtaken of opleiding, pleitten we er ook voor om arbeidsduurvermindering gericht in te zetten. **We organiseerden een praktijkacademie** in het najaar 2016, waarin we dieper ingingen op de thema's freelancers en arbeidsduurvermindering.

Ondertussen moesten we ook hier vaststellen dat het beleid resoluut voor een andere weg kiest. Zo werd er serieus gesnoeid in de mogelijkheden van tijdskrediet en loopbaanonderbreking voor Vlaamse ambtenaren. De mogelijkheid voor ouderen om minder te gaan werken (landingsbanen) en de mogelijkheid van alle ambtenaren om zonder motief tijdskrediet op te nemen, verdwijnt. Ook de aanmoedigingspremie wordt voor deze groep afgeschaft.

De aanmoedigingspremies in de social profit kwamen opnieuw onder vuur. De Vlaamse Regering besliste eenzijdig om voor een aantal social profit beroepen geen aanmoedigingspremie bij de landingsbanen voor ouderen meer toe te kennen. Vanuit het Vlaams ABVV hebben we dit aangeklaagd in de pers en ingezet op het ondersteunen van de afstemming tussen de betrokken centrales.

Een loopbaan van 40 jaar

Doordat de VDAB nu ook verantwoordelijk wordt voor de sancties en de controle op de beschikbaarheid hebben we veel aandacht besteed aan het toepassen van de aangepaste beschikbaarheid voor bruggepensioneerden en de gevolgen hiervan voor de mensen. We slaagden erin de aangepaste beschikbaarheid minder streng te laten invullen.

De beslissing van de Federale Regering om de pensioenleeftijd naar 67 jaar te brengen en de daarop volgende pensioendiscussies doorkruisten de Vlaamse ambitie van een loopbaan van 40 jaar. De discussie werd verlegd naar het federale niveau.

Binnen de SERV en de VDAB bewaakten wij tijdens de discussies onze standpunten **met succes. Zo werd het principe verankerd dat er geen sanctionering kan zijn zonder dat er begeleiding geweest is en werd de aangepaste beschikbaarheid minder stringent ingevuld dan oorspronkelijk bedoeld door de regering.** We pleitten voor heldere en klare informatie voor de werkzoekenden, waardoor hij op de hoogte is van de consequenties bij het type beschikbaarheid waar hij onder valt. Het principe van de aangepaste beschikbaarheid werd ons op federaal

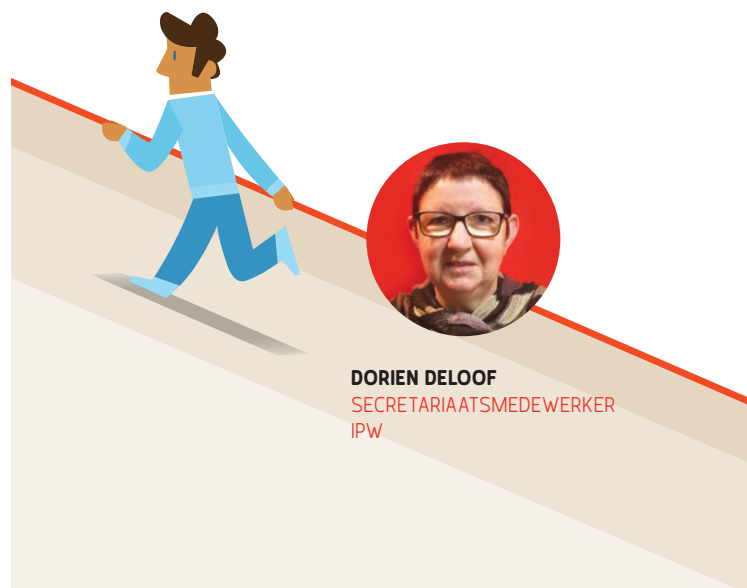

DIRK VAN DE POEL
DIRECTEUR IPW

niveau opgedrongen door de regering, in weerwil van het akkoord onder de sociale partners. In Vlaanderen, dat instaat voor de uitvoering, hebben we ons daarom toegelegd op een billijke invulling van dit concept, waarbij we maximaal de zwakste doelgroepen ontzien.

Zo trachtten wij de mate van verplichtingen en sanctionering per doelgroep altijd te koppelen aan hun mogelijkheden om werk te vinden. Ook in de komende implementatie moeten we waakzaam blijven.

DORIEN DELOOF
SECRETARIAATSMEDEWERKER
IPW

2.2. Loopbaanzekerheid voor werknemers

Loopbaankeuzes maken

We hielden de besparing op loopbaancheques tegen. We sloten een Banenpact en een Vormingspact af waarin we betaald educatief verlof veiligstellen. We voerden actie rond 50-plussers. We organiseerden een comité rond werkbare loopbanen. We protesteerden tegen de afbouw van het diversiteitsbeleid. We maakten praktische tips en tools voor onze achterban rond werkbaar werk.

Als Vlaams ABVV blijven wij inzetten op zowel loopbaandienstverlening als loopbaanbegeleiding. Voor de eigen dienstverlening verwijzen we naar hoofdstuk 4.

We overtuigden de sociale partners binnen de SERV en VDAB om samen de grote principes

van de hervorming van loopbaanbegeleiding via chequesysteem verder te zetten. Dat was belangrijk omdat de minister van plan was om te besparen in dit systeem. **Uiteindelijk is die besparing niet doorgegaan.**

Loopbaankeuzes in de praktijk brengen

In het **Banenpact van 21 oktober 2015** kwamen de sociale partners tot een aantal krijtlijnen over de toekomst van instrumenten rond opleiding (o.a. Betaald Educatief Verlof en opleidingscheques). Daarna liepen de onderhandelingen om tot een Vormingspact te komen op basis van deze krijtlijnen. Dit was een zeer moeizaam proces, omdat zowel de werkgevers als de regering het gemunt hadden op de plaats van syndicale vorming binnen BEV en op de keuzemogelijkheden

van de werknemers binnen dat systeem. Voor de zomer in 2016 werden de besprekingen door de werkgevers opgeschort. Begin september 2016 werd het overleg opnieuw opgestart.

In juli 2017 konden we uiteindelijk het **Vormingspact** afsluiten met de sociale partners en de Vlaamse Regering. De belangrijkste verwezenlijking is dat we **het BEV op drie punten hebben kunnen veiligstellen:**

1. het behoud van een individueel recht op BEV met behoud van loon binnen de arbeidstijd, met daarbinnen blijvende aandacht voor persoonlijke ontwikkeling;
2. het behoud van de plaats van syndicale vorming binnen het BEV;
3. het behoud van een zekere mate van autonomie voor de paritaire comités als het aankomt op de erkenning van opleidingen. Zodat de opleidingen nog steeds tegemoet komen aan de noden die men in de sector bepaalt.

Het werk is echter niet af. De verdere uitwerking van de hervorming is een blijvend aandachtspunt.

We hebben ook onze standpunten voor de toekomst verder uitgewerkt. In ons **Comité 'Vooruit voor werkbare loopbanen'** eisten we een werkbaarheidspakket met rechten voor alle werknemers, ongeacht het soort arbeidscontract waarin men werkt. De situatie van freelancers diepten we verder uit op onze praktijkacademie in het najaar van 2016. We voerden er het debat over hoe we actief werk kunnen maken van het verbeteren van de werkbaarheid van hun loopbaan. Dit thema werd ook, in aanloop naar het congres, op de commissie Arbeidsmarkt hernomen met een discussie over het onderzoeksrapport van de Stichting Innovatie en Arbeid van de SERV.

De loopbaanbaan werkbaar houden en de werkgevers moeten daarin ook hun verantwoordelijkheid nemen

In 2015 organiseerden we een **enquête 'Werkgevers, open de deuren voor 50-plussers'** bij meer dan tweeduizend werkloze 50+'ers over hun ervaringen in hun zoektocht naar werk. We publiceerden een magazine '50+ en werkloos' waarin we de cijfers en ervaringen opnamen. We reiken hierin 4 sleutels aan om de deuren te openen:

1. activeer werkgevers;
2. maak echt werk van werkbaar werk;
3. Verbeter de begeleiding;
4. geen activering zonder jobs.

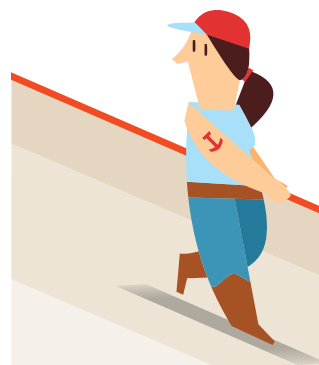
Op 25/06/2015 overhandigden we de resultaten aan Voka-baas Jo Libeer en gingen samen met een aantal 50+'ers met hem in gesprek.

We brachten in 2015 ook heel wat van deze elementen in bij het advies van de SERV over de conceptnota rond de toekomst van het EAD-beleid (Evenredige Arbeidsmarktdeelname en Diversiteitsbeleid) en schreven in gemeenschappelijk vakbondsfront een forse brief over de toekomst van het EAD-beleid naar alle Vesoc-ministers van de Vlaamse Regering en een aantal leden van het Vlaams Parlement.

De Vlaamse Regering schafte een aantal stimuli en verplichtingen af, waardoor er minder inspanningen langs werkgeverskant worden verwacht. Zo gingen de middelen voor diversiteitplannen en projectontwikkelaars

over naar de KMO-portefeuille, zonder dat daar verplichtingen rond deze thematiek aan werkgevers worden opgelegd. We pleiten als vakbonden steeds voor een én én verhaal, waarbij ook van werkgevers een inspanning gevraagd wordt.

De Vlaamse Regering besliste, ondanks ons protest, om de extra middelen die sectoren kregen om acties op te zetten rond werkbaar werk te schrappen. Ook het Ervaringsfonds werd op 1 januari 2016 stopgezet en de middelen

ELISABETH GEENEN
EDUCATIEF MEDEWERKER
ABVV SENIOREN

ELS RITS
ADMINISTRATIEF MEDEWERKER
ABVV-JONGEREN

werden door de KMO-portefeuille opgeslokt. Ook de overstappremie van zwaar naar licht werk werd afgeschaft. Ook de verplichte 60 %-regel bij dienstencheques om vooral kansengroepen

(uitkeringsgerechtigde volledig werklozen of leefloners) aan te werven, werd afgeschaft.

De diversiteitswerking publiceerde in het voorjaar van 2016 een nieuwe brochure 'werkbaar werk voor iedereen. Tien tips voor delegees'. Hierin wordt een brede waaier aan onderwerpen behandeld, zoals het tijdskrediet, ADV en arbeidsorganisatie... Ook de 'Straffe Koppentool' en de cao 104 worden toegelicht.

De dienst Loopbaanbegeleiding lanceerde in het voorjaar van 2016 de **website ikwilwerkbaarwerk.be**, waarbij werknemers zelf de test kunnen doen of hun job werkbaar is of niet en wat voor hun een werkbare job betekent.

We organiseerden op 27 oktober 2016 een praktijkacademie 'werkbaar werk'.

2.3. Loopbaanzekerheid, ook voor werklozen

Door de overdracht van de controlebevoegdheid van RVA naar VDAB komt zowel begeleiding als sanctioneren in 1 instantie samen. We eisten en kregen verschillende beschermingsmaatregelen voor de werklozen. Eind 2016 voerden we succesvol actie tegen de hervorming van het PWA-systeem.

We bepleitten dat de opleiding en begeleiding van werkzoekenden moet gericht zijn op het versterken van hun competenties. Sanctionering daarentegen moet gebaseerd zijn op transparante regels en procedures, onafhankelijk oordeel, recht op bijstand en beroepsprocedures, en een duidelijk eindpunt van de controle carousel. Ook na de zesde staatshervorming claimen we onze rol bij het informeren en bijstaan van werkzoekenden.

Na de zesde staatshervorming kwamen de sociale partners binnen de VDAB tot een akkoord om het proces van actieve en passieve beschikbaarheid en dus ook de controle en begeleiding bij de VDAB in elkaar te integreren. Sinds januari 2016 wordt ook controle door de VDAB opgenomen tijdens de begeleiding. Het Vlaams ABVV eiste dat de eindbeslissing over begeleiding en controle niet bij dezelfde consultant mogen liggen. Hiervoor werd een afzonderlijk controleorgaan opgericht omdat het sanctioneren niet tot de taken van de consulten behoort. **Ook kregen we een principiële akkoord rond onze eis dat sancties nooit mogen losgezien worden van het begeleidingsaanbod. En ook onze eisen naar recht op bijstand, beroepsmogelijkheden en duidelijke communicatie naar de werklozen over de procedures werd ingewilligd.** Een en ander is nog niet ideaal, maar we zijn er toch in geslaagd om een kader op te zetten waarin werklozen ook na de bevoegdheidsoverdracht hun rechten kunnen doen gelden.

Eind 2016 voerden we **actie voor de werklozen tewerkgesteld in het PWA-systeem**. Minister Muyters plande een grondige hervorming tot een nieuw systeem van Wijkwerken. Samen met de andere vakbonden en met getuigen trokken we naar het Martelarenplein waar we een petitie van bijna 15.000 handtekeningen overhandigden. De hervorming ging door, maar de minister deed een aantal belangrijke toegevingen:

1. de huidige PWA-werknemers kunnen in het systeem blijven voor onbepaalde duur;
2. de 4,10 euro toeslag bovenop de werkloosheidsuitkering bleef behouden;
3. de invoering werd met 6 maanden uitgesteld om meer tijd te steken in de voorbereiding van het nieuwe kader;
4. er werd een oplossing beloofd voor de problemen met de contracten van de PWA-beambten die overgeheveld werden naar de VDAB.

2.4. Jobs voor doelgroepen

Focus op kortgeschoolden

In het Banenpact van 21 oktober 2015 bepaalden we de krijtlijnen van de hervorming van de doelgroepkortingen.

In het **Banenpact van 21 oktober 2015** bepaalde we de krijtlijnen van de hervorming van de rsz-korting voor laag- en middengeschoolde jongeren, ouderen en personen met arbeidshandicap en van de tewerkstellingspremie voor langdurig werkzoekenden. Daarin legden we de focus op laaggeschoolde jongeren en op langdurig werkzoekenden, omdat we ervan uitgingen dat dit een positief effect heeft op de creatie van jobs voor laaggeschoolden.

De Vlaamse Regering voerde het Banenpact niet volledig uit. Zo werd de focus op laaggeschoolde jongeren fors afgezwakt. De premie ter stimulering van de aanwerving van langdurig werkzoekenden werd later uitgewerkt. Ook hierin week men af van het akkoord onder de sociale partners, wat de maatregel uiteindelijk flink afzwakte.

Jobcreatie en investering in opleiding

Eind 2017 slaagden we er in om voor de meerderheid van de werklozen in IBO een forse financiële verbetering te realiseren. Voor jongeren in beroepsinschakelingsstijd ging het om meer dan 400 euro per maand.

Het beleid heeft de afgelopen jaren fors de schaar gezet in een aantal tewerkstellingsmaatregelen. Daar hebben we ons steeds tegen verzet. Zo hebben we bij de hervorming van Wep+ gepleit voor een kwantitatief behoud en een behoud van de arbeidsovereenkomst met loon. Minister Muyters koos er echter voor om fors te besparen op het systeem. In de toekomst komen er een beperkt aantal plaatsen tijdelijke werkervaring met een minder goed statuut. **Hier tegen voerden we actie op 21 november 2014 op het Martelarenplein.**

Ook bij de gesco's werd bespaard. Een groot gedeelte van de tewerkstelling wordt stopgezet of slechts voor een beperkte periode gecontinueerd en stopgezet. Slechts een gedeelte van de tewerkstelling werd geregulariseerde tewerkstelling met behoud van subsidies. Ook de Activa banen werden geschrapt. Bij de gesco's hebben wij gepleit voor een echte regularisatie met behoud van het aantal tewerkstellingsplaatsen.

In de sociale economie waren de uitvoeringsbesluiten van het maatwerkdecreet aanvankelijk goedgekeurd. Het decreet werd echter geschorst na een klacht over de overgangsbepalingen. Dit had tot gevolg dat er tijdelijk niet meer aangeworven werd. De wachtlijsten groeiden aan en tegelijk bleven er tewerkstellingsplaatsen leeg. Het heeft bijna de hele legislatuur gekost vooraleer de minister dit probleem heeft opgelost.

Het groeipad (in middelen en plaatsen) voor de sociale economie werd vastgelegd in het regeerakkoord, maar quasi meteen geschrapt voor de eerste jaren van de legislatuur, vanuit besparingsoverwegingen. Pas in 2018 is er weer sprake van een groeipad.

Via de commissie Sociale Economie van de SERV volgen we al deze ontwikkelingen op. We stuurden een brief namens de sociale partners naar minister Homans om het probleem met de SINE-maatregel (Sociale Inschakelingseconomie) aan te kaarten, welke zij wou hervormen naar een maatregel individueel maatwerk.

In het Banenpact hebben we de principes vastgelegd in het congres ingebracht. Het prioritair actiepunt voor ons was dat het niet alleen zin heeft om werkzoekenden goedkoper te maken, maar veel belangrijker om ze sterker

te maken door begeleiding en opleiding. Daarom hebben we ervoor gepleit de overgedragen middelen voor doelgroepen (rsz-kortingen, activering van de uitkering) maximaal te heroriënteren naar opleiding van werkzoekenden via VDAB en in samenwerking met sectoren. Daarnaast bepleitten we dat de rsz-korting meer dan vandaag aangewend zou worden in functie van opleiding en als vervolgtraject op opleiding.

De rechtstreekse koppeling van de RSZ-korting aan garanties rond opleiding bleek niet bespreekbaar voor de werkgevers. Een koppeling aan "Mijn Loopbaan" en daarmee de begeleiding bij VDAB bleek wel haalbaar.

De hervorming van het werkplekieren en in het bijzonder van IBO heeft de afgelopen jaren veel van onze inzet gevergd. Keer op keer werd gepoogd om gratis werken te introduceren via dit soort formules, of om de vergoeding voor werklozen in deze stades zo laag mogelijk te houden. Specifiek bij IBO was er zelfs het voorstel om het bedrag voor de cursisten aanzienlijk te verlagen. Uiteindelijk zijn we er **eind 2017 in geslaagd om een regeling te bekommen die voor de meerderheid van de werklozen in IBO een verbetering betekent.** Vooral voor de lage uitkeringen en werklozen zonder uitkering betekent dit een financiële verbetering. Voor

FIEN ADRIAENS
ADVISEUR STUDIEDIENST

jongeren in beroepsinschakelingstijd betekent dit bv een vooruitgang **van 400 euro per maand (van 900 naar 1.332 euro/maand)** in het nieuwe systeem van IBO. De groep die een hoge uitkering met een hoog toekomstig loon combineert gaat er in beperkte mate op achteruit in het nieuwe systeem.

Diversiteit

We protesteerden tegen de afschaffing van het diversiteitsbeleid. Uiteindelijk konden we onze eigen werking overeind houden. De diversiteitsplannen en projectontwikkelaars werden afgeschaft.

Ook op diversiteit koos het beleid er de afgelopen jaren voor om een aantal maatregelen af te schaffen. Tegen alle adviezen in, en onder protest van de vakbonden, werden de middelen voor de diversiteitsplannen, de EAD projectontwikkelaars en het ervaringsfonds geschrapt en overgedragen naar de KMO portefeuille.

We formuleerden in 2015 tijdens verschillende stadia kritische adviezen binnen de commissie diversiteit, de commissie economie van de SERV en Vesoc over deze conceptnota en schreven in gemeenschappelijk vakbondsfront een forse brief over de toekomst van het EAD-beleid naar alle Vesoc-ministers van de Vlaamse Regering en naar een aantal leden van het Vlaams Parlement. We konden de hervorming echter niet tegenhouden.

Binnen het nieuwe kader was het ook zoeken naar een weg voor onze eigen diversiteitswerking. Na een lange periode van onduidelijkheid zijn we er echter in geslaagd om **onze diversiteitswerking boven water te houden**.

Uiteraard namen we ook verder onze mandaten op in de structuren van de gespecialiseerde begeleiding voor personen met een arbeidshandicap. Eind 2015 werkten we het advies **actielijst arbeidsbeperking 2020** af, een lijst met prioritair acties om de tewerkstelling van personen met een handicap te bevorderen. Dit advies op eigen initiatief werd aan de verschillende relevante beleidsdomeinen bezorgd. Vanuit de Commissie hebben we zelf het initiatief genomen om te komen tot een concrete

FRÉDÉRIC FIORE
EDUCATIEF MEDEWERKER
DIVERSITEIT

VLAAMS
ABVV

DIVERSITEIT ONTHAALBELEID
WERKBAAR WERK RE-INTEGRATIE

Is jouw werkvloer in balans?

ONZE DIVERSITEITS-CONSULENT HELPT JOU HIERBIJ

DOE DE SCAN

Ben jij een delegatie die bezig is met de balans op je werkvloer? Wil jij ook een bedrijf dat meer is dan cijfers en dat onze werknemers - alle werknemers - op de eerste plaats zet? Een werkplek waar iedereen zich welkom en ondersteund voelt en waar het gewoon goed werken is. Samen met jou nemen de diversiteitsconsulenten van het Vlaams ABVV thematische diversiteit, wervingsbeleid, werkbaar werk en competentie-ontwikkeling onder de loep. Na de 'scan' helpen we jou de resultaten aan te kaarten op het sociaal overleg. Samen gaan we voor een werkvloer in balans!

WWW.SCANJEWERKVLOER.BE

opvolging van het advies en koppelden hier een engagementsverklaring aan vast. Tijdens een ronde tafel werd deze engagementverklaring bekrachtigd.

We werkten samen met de SERV aan een inventaris van knelpunten bij opvang en per beleidsdomein tijdens de asielprocedure van vluchtelingen. Dit resulteerde in een advies op eigen initiatief en een SERV academie ter zake met betrokkenen uit verschillende beleidsdomeinen in het voorjaar 2017. **Dit advies vormde de basis voor het actieplan 'integratie door werk' van de VDAB.**

We werkten in het voorjaar van 2017 ook mee aan een antidiscriminatiecampagne, gestuurd vanuit het Departement Werk en Sociale Economie.

2.5. Sociaal overleg over arbeidsmarktbeleid in Vlaanderen

Zoals gevraagd in het congres sloten we tweejaarlijkse werkgelegenheidsakkoorden af (Banenpact en vormingspact) naast nieuwe werven voor de toekomst zoals een kadertekst rond digitalisering.

De afgelopen periode was het sociaal overleg over arbeidsmarktbeleid geen eenvoudige zaak, aangezien we geconfronteerd werden met een rechtse regering die het sociaal overleg in toenemende mate naast zich neer legt. Ondanks deze moeilijke omstandigheden hebben we onze ambitie om elke 2 jaar een werkgelegenheidspact te maken op Vlaams niveau toch waar kunnen maken: we sloten een Banenpact af in 2015 en een Vormingspact in 2017.

Hoewel de regering in beide pacten heeft ingebroken en deze niet volledig uitvoert, hebben zij toch globaal genomen hun waarde bewezen. Zoals we hiervoor reeds hebben aangegeven hebben we via het Banenpact onze stempel kunnen drukken op het verhaal rond de doelgroepkortingen en rond werkervaring en IBO.

Via het Vormingspact zijn we er dan weer in geslaagd om onze bekommernissen rond betaald educatief verlof tot op zekere hoogte veilig te stellen.

Verder sloten we in het begin van de legislatuur ook een belangrijk akkoord rond de nieuwe controlebevoegdheid van de VDAB (zie eveneens hierboven) die de architectuur van het Vlaamse beleid inzake controle en sancties voor werklozen mee heeft uitgezet.

Daarnaast zijn we er eveneens in geslaagd om de afgelopen periode nieuwe werven op te zetten, om zo te komen tot brede akkoorden over de thema's van de toekomst, zoals de Visietekst Pact 2030 en de akkoorden over digitalisering en over circulaire economie.

FREDERIK VANHUYSE
COÖRDINATOR SYNDICALE VORMING
VORMING & ACTIE

GREG VERHOEVEN
ADVISEUR STUDIEDIENST

Vooruit voor een duurzame economie

3.1. Anders produceren, hernieuwbare energie en duurzame mobiliteit

Visievorming

Via SERV en Minaraad brachten we een hele reeks adviezen uit over het energie- en klimaatbeleid. Daarin vroegen we:

- a. een transitie van het energiesysteem om dat systeem - op sociaal-economisch verantwoorde wijze - betrouwbaar en betaalbaar te houden én op termijn koolstofarm te maken met bijzondere aandacht voor de verdelingseffecten van de transitie;
- b. aandacht voor hernieuwbare energie en groene warmte, voor energiebesparing én voor leveringszekerheid;
- c. aandacht voor de problematiek van de energiekosten voor gezinnen en energie-intensieve bedrijven (we gingen o.a. uitgebreid in op energie-armoede);
- d. milieuvriendelijke brandstoffen voor de transportsector. Verder deden we - op basis van twee rapporten - voorstellen om rationeel energiegebruik te stimuleren in woningen. We wezen herhaaldelijk op de nood aan een beleidsvisie over de financiering van het energiebeleid en de prijszetting van energie. Momenteel zoeken we deze problematiek uit binnen een door de Vlaamse Regering opgezet traject naar een energievisie en een energiepact.

We informeerden het bureau over het door de Vlaamse Regering afgelegde traject om te komen tot een **energievisie en een energiepact** en

HENDRIK VAN POELE
PERSVERANTWOORDELIJKE

vervolgens ook over het akkoord dat uiteindelijk gesloten werd binnen de Vlaamse Regering dat geldt als Vlaamse insteek voor het interfederaal energieplan.

In een SERV-advies stelden we vast dat in België verschillende trajecten lopen rond energie- en klimaatvisies: het interfederaal energiepact, het nationaal debat over de koolstofprijs, het doelstellingenkader 2030 en de energie- en klimaatplannen voor 2030, het Vlaamse klimaatpact, de Stroomversnelling, de transitieprojecten van de Vlaamse visie 2050, enzovoort. We wezen op de grote tekortkomingen in deze processen en op de gebrekkige afstemming tussen beleidsniveaus, beleidsdomeinen en actoren in het energiebeleid.

Binnen de SERV loopt een project "**bedrijvig klimaatbeleid**". Onder die noemer worden momenteel voorstellen uitgewerkt voor een nieuwe, aanvullende aanpak in het klimaatbeleid, nl. om psychologische en organisatorische hefboomen te gebruiken om stakeholders in en rond bedrijven te motiveren en ondersteunen om doorheen de hele productieketen broeikasgasuitstoot te verminderen.

We volgden de evolutie op inzake technologieën voor hernieuwbare energie en hun toepassing in Vlaanderen. In enkele gezamenlijke adviezen van Minaraad en SERV keken we o.a. naar de duurzaamheid van de opwekking van elektriciteit met biomassa en naar een voorgestelde garantieregeling voor geothermieprojecten (aardwarmte).

Via de werkgroepen van het TNM (Transitienetwerk van het Middenveld) volgen de Vlaamse studiedienst en het bewegingswerk veel aspecten op van de brede problematiek van de **duurzame economie** (zie verder). We delen informatie en analyses en proberen samen het beleid te beïnvloeden.

Betaalbare energiefactuur en Turteltaks

Via verschillende kanalen zorgden we er voor dat de VREG een voor gezinnen erg nadelig voorstel introk. We wogen mee op het debat over Eandis en het capaciteitstarief.

Er ging veel aandacht naar **een betaalbare elektriciteitsfactuur en een eerlijke verdeling van met elektriciteit verbonden kosten**. Het bureau keurde standpunten goed met betrekking tot (de financiering van) hernieuwbare energie en m.b.t. de Turteltaks. Dit leidde o.a. tot een kritisch maar verdeeld advies van de Minaraad (vooral VOKA ging in tegen de visie van de meerderheid van de raadsleden). We klaagden de Turteltaks ook aan in de pers en via onze campagne rond onze website factuurregering.be.

In 2017 nam het bureau akte van een infonota over de stand van zaken na de vernietiging van de Turteltaks door het grondwettelijk hof. In een tweede infonota - naar aanleiding van de septemberverklaring - analyseerden we de regeringsplannen om de Turteltaks te vervangen door een beleidspakket met verschillende voorstellen (o.a. hervorming energieheffing).

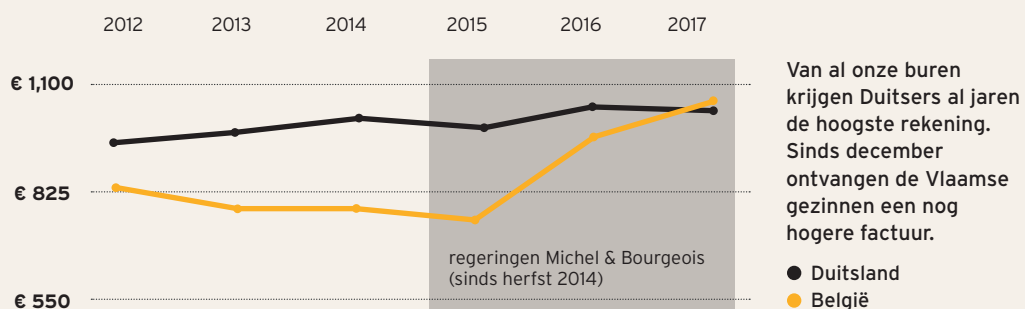
In de tweede helft van 2016 legde de VREG een voorstel op tafel om gezinnen (en bedrijven) anders laten betalen voor het gebruik van het elektriciteitsnet (meer bepaald voor de netgebonden kosten). De nettarieven - waarmee distributienetbeheerders Eandis en Infrax vergoed worden voor hun diensten - zou dan op een andere manier bepaald worden. Ze zijn in totaal goed voor ongeveer 43% van de elektriciteitsfactuur.

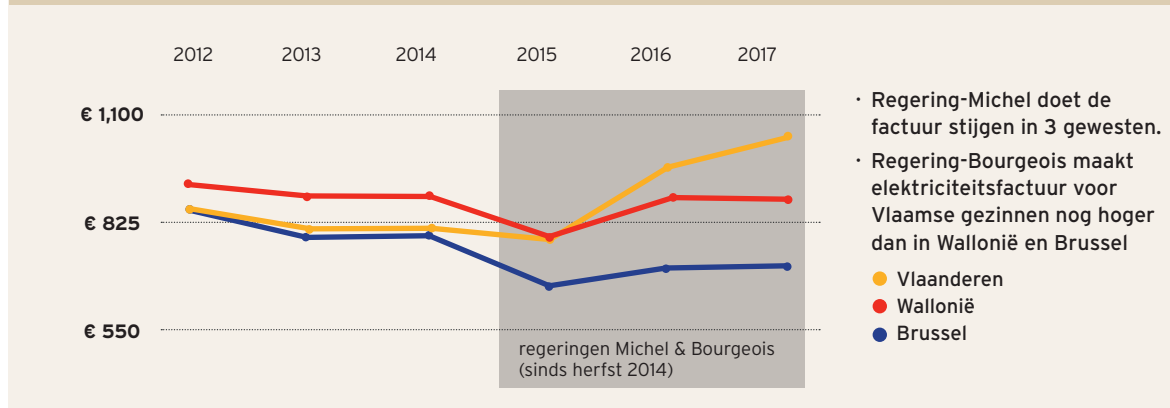
HILDE DUMORTIER
COÖRDINATOR
WERKLOZENWERKING
VORMING & ACTIE

Het bureau nam hierover standpunt in. **Via een blog, het informeren van sp.a en het oppikken van die informatie door de media, werd een politiek-maatschappelijk debat hierover op gang getrokken. Dat leidde er uiteindelijk toe dat de VREG zijn - voor de gezinnen erg nadelig - voorstel introk** en een nieuw proces opstartte om tot een meer gedragen voorstel te komen. Via een stuurgroep en een klankbordgroep volgen we dit beleidsvoorbereidend werk op.

MICHEL EN BOURGEOIS BREKEN RECORD ELEKTRICITEITSFACTUUR

WAT VLAANDEREN ZELF DOET, MAAKT HET DUURDER?

Het bureau nam een kritisch standpunt in over de plannen van de Vlaamse Regering, de VREG en de netbeheerders om - in fases - te gaan voor een algemene plaatsing van **digitale (slimme) elektriciteitsmeters**. Dit o.a. op basis van informatie over wat je allemaal met een dergelijke meter kan doen. Via een blog informeerden we ook onze ruime achterban over dit dossier. Ook de slimme meter dreigt Vlaamse gezinnen immers op kosten te jagen. Via SERV en Minaraad brachten we verschillende adviezen uit die de Vlaamse overheid wezen op de problemen.

Aandacht was er ook voor de plannen **bij Eandis**, de belangrijkste Vlaamse beheerder van het gas- en elektriciteitsnet, om een Chinees staatsbedrijf binnen te halen als aandeelhouder voor 14% van de aandelen. Het bewegingswerk

We analyseerden de evolutie van de elektriciteitsfactuur van de Vlaamse gezinnen en stelden vast dat deze vanaf midden 2016 uitsteeg boven de factuur in de buurlanden. De informatie die we daarrond verspreidden werd **breed opgepikt in de media**.

We maakten een studie 'Naar een **rechtvaardige verdeling van de energiefactuur**' ten behoeve van het Transitienetwerk. De resultaten en aanbevelingen van de studie waren het voorwerp van debat met experts op een TNM-studiedag. Een samenvatting van deze studie verscheen in het tijdschrift Samenleving en Politiek en werd aan het bureau overgemaakt als bijlage bij een infonota over 'De stroomversnelling: naar een Vlaamse visie op het energiesysteem'.

JEFF JONCKERS
COÖRDINATOR
ABVV-JONGEREN

van het Vlaams ABVV lanceerde i.s.m. met andere middenveldspelers en academici het maatschappelijk debat hierover. Zo kwam veel kritiek op gang op de deal en zijn gevolgen. Uiteindelijk sprong de deal af (o.a. omdat Antwerpse aandeelhouders van Eandis om financiële redenen niet mee wilden stappen in het verhaal).

We hadden veel aandacht voor **de watersector en de waterfactuur**. Het bureau van het Vlaams

ABVV nam een standpunt in over de waterketen en de financiering daarvan en nam ook nota van een achtergronddocument waarin de drinkwaterketen wordt doorgelicht. We gingen onze standpunten toelichten bij de progressieve politieke partijen. Via SERV en Minaraad deden we beleidsvoorstellen over de drinkwatertarieven, de betaalbaarheid van de waterfactuur voor iedereen en het rationeel watergebruik met specifieke aandacht voor gezinnen met een verhoogd risico op waterarmoede.

Mobiliteit

We organiseerden het Comité Duurzame Mobiliteit in oktober 2015. Daaruit kwamen 12 progressieve voorstellen die we de volgende jaren uitrolden, o.a. via een infobrochure voor ABVV-militanten.

Onze visie op mobiliteit werd verder uitgekristalliseerd op **het Comité Duurzame Mobiliteit dat we in oktober 2015** organiseerden. Daar werden 12 progressieve voorstellen voor een meer duurzame mobiliteit goedgekeurd. Deze standpunten werden ingebracht in het overleg dat in de Vlaamse Mobiliteitsraad (MORA) wordt gevoerd. We droegen deze visie uit, o.a. via **een infobrochure voor ABVV-militanten**.

Specifiek voor het openbaar vervoer (en de aangekondigde hervormingen bij De Lijn), organiseerden we ons samen met de andere vakbonden en het bredere middenveld en richtten we het **platform 'De Supporters van het Openbaar Vervoer'** op. Dit bood ons de kans om onze visie op een vernieuwd openbaar vervoersmodel voor Vlaanderen scherp te stellen en te wegen op de debatten.

Wat betreft het Pendelfonds - het voornaamste instrument om in te grijpen in het woon-werkverkeer - namen we in de Begeleidingscommissie actief deel aan de deliberatie van dossiers voor projecten rond woon-werkverkeer. Daarnaast brachten we ons standpunt over het belang van syndicale controle op dit instrument in, in de consensusnota over de toekomst van het Pendelfonds en de eerstvolgende oproep die hieruit voort zou komen.

JOERI PUISSANT
VORMINGSWERKER
VORMING & ACTIE

3.2. Gerichte investeringen

De Minaraad maakte enkele strategische doorlichtingen van het lopende **internationale klimaatbeleid**, al dan niet gevolgd door een advies. De doorlichtingen verzamelen de recentste kennis inzake de globale klimaattoestand en klimaatonderhandelingen.

We informeerden het bureau over de adviezen die we in verschillende adviesraden (SERV, MORA) uitbrachten op vraag van de Klimaatcommissie van het Vlaams Parlement. Vervolgens informeerden we het bureau over de **klimaatresolutie** die het **Vlaams Parlement** met grote meerderheid aannam op basis van de bedoelde werking. We gingen zowel in op de belangrijke vaststellingen die het parlement deed over de noodzaak om de opwarming van de aarde af te remmen, als op de reeks beleidsvoorstellen om de verschillende bestuursniveaus, beleidsdomeinen en maatschappelijke actoren (waaronder de bedrijven) aan te zetten om werk te maken van klimaatactie.

Een reeks federale en gewestelijke adviesraden brachten samen een advies uit met daarin een

stappenplan om te komen tot een **koolstofarme maatschappij tegen 2050**. Zowel op het vlak van mobiliteit, ruimtelijke ordening, openbaar vervoer, bouwen, energievoorziening als voeding zijn coherente maatregelen nodig om de noodzakelijke veranderingen teweeg te brengen.

Via de SERV gaven we beleidsadvies voor het behoud en de versterking van de energiehuizen die renteloze leningen verstrekken voor energiebesparende investeringen in gebouwen.

De Minaraad bracht een nota uit over het stimuleren en verduurzamen van thermische energie (warmte/koeling) in Vlaanderen. Dat thema kreeg in het verleden te weinig aandacht, terwijl ongeveer de helft van de energie in Vlaanderen wordt gebruikt voor verwarming en koeling van gebouwen en productieprocessen.

Mee onder impuls van het Vlaams ABVV startte de Minaraad vanaf 2014 met een belangrijke werking rond **circulaire economie en duurzaam materialenbeleid**.

3.3 Sturende overheid

We gingen in tegen wijzigingen in het nieuwe decreet intergemeentelijke samenwerking. In dat kader deden we onderzoek en focusten op coöperatieven.

JUDY MORSA
COÖRDINATOR
LOOPBAANBEGELEIDING
LOOPBAANADVIES

De SERV bracht 2 rapporten uit over de middelen voor het **Vlaams economisch instrumentarium** binnen en buiten de begroting. In de SERV-adviezen werd ingegaan op de rol van de overheid in het optimaal betrekken van kmo's in het industrieel ondersteuningsbeleid, op het clusterbeleid, op het verbeteren van de kmo-portefeuille rond opleiding en advies. Verder deed de SERV aanbevelingen om het gefragmenteerde en complexe innovatielandschap te vereenvoudigen en te stroomlijnen. De SERV formuleerde op ons initiatief ook voorstellen met betrekking tot een toetsingskader voor het evalueren van de publieke investeringsmaatschappijen. Daarbij werd grotendeels vertrokken vanuit de visie die wij voordien op ons bureau hadden goedgekeurd.

De stichting Innovatie en Arbeid (SERV) voerde onderzoek naar **innovatief en duurzaam aanbesteden** en naar de **innovatiestructuren in Vlaanderen**.

In de SERV gingen we in tegen de werkgevers voor wat betreft wijzigingen van het **decreet intergemeentelijke samenwerking**. Strijdpunt was vooral het voorstel van de Vlaamse regering om private partners te laten deelnemen aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, vooral voor de energiedistributie en de afvalinzameling en -verwerking. We pleitten voor het behoud van zuivere intercommunales, of minstens voor strikte voorwaarden aan een dergelijk samenwerking die moeten garanderen

dat het maatschappelijk belang steeds centraal staat. We waren wel voorstander van coöperatieven als privaatrechtelijke partner. De andere vakbonden hebben daarbij ons standpunt gevolgd. Via TNM (zie verder) voerden we ook actie over dit principe, meer bepaald in het kader van het voorstel van **Eandis** om het Chinese "State Grid International Development Limited (SGID)" te laten intreden in het kapitaal.

In de SERV legden we voorstellen neer ter **ondersteuning van de groene economie**. De werkgevers weigerden over deze voorstellen te discussiëren. Uiteindelijk werden ze meegenomen bij de bespreking van de adviesvraag aan de SERV door de parlementaire klimaatcommissie.

3.4. Onze economie duurzamer maken met bedrijven en sectoren

We deden onderzoek naar goede voorbeelden van sociaal overleg en werknemersparticipatie rond duurzaam materiaalbeheer en energiebesparing. We versterkten daarbij Samen Sterker.

Op basis van een informatienota aan de commissie gewesten, stimuleerden we de visievorming rond de **coöperatie Samen Sterker** (doelstellingen, doelpubliek, productaanbod, verdienmodel, positionering in het bredere landschap, ...).

Een SERV- advies ging in op het **clusterbeleid**. Dat is bedoeld om open samenwerkingsverbanden te stimuleren tussen grote bedrijven, kennisinstellingen en kmo's. Het clusterbeleid moet o.a. meer aandacht schenken aan

maatschappelijke beoordelingscriteria voor innovatieve bedrijfsnetwerken.

De SERV en de Stichting Innovatie & Arbeid verkenden de (Vlaamse) regelgeving rond **informatie en betrokkenheid van werknemers bij het milieu- en energiebeleid** en voerden vervolgens een onderzoek uit naar **goede voorbeelden van sociaal overleg en werknemersparticipatie over de transitie naar een duurzaam materialen- en energiebeleid in ondernemingen en organisaties**.

3.5. Een duurzame vakbond

Met de campagne Klimaatkameraad plaatsten we intern de klimaatneutrale economie op de agenda. We werken samen met de milieubeweging en de twee andere vakbonden in de vzw Arbeid en Milieu (A&M).

Jaarlijks werkten we mee aan de **Groene Nieuwe Werker**. Met de campagne 'de Klimaatkameraad' plaatsten we intern het thema van de klimaatneutrale economie op de agenda. De campagne werd voorbereid door een dienstoverschrijdend projectteam.

In het kader van het project van **ETUI** (European Trade Union Institute) '**Industrial regions and climate policy**' werkten we mee aan een studie en een workshop over de vraag hoe vakbonden op regionaal en lokaal niveau denken de overgang naar een koolstofarme economie te combineren met de ontwikkeling van een sterk industrieel beleid. De regio Vlaanderen en specifiek het Antwerpse havengebied werd samen met zes andere industriële regio's in Europa van nabij bekeken.

We informeerden het bureau over de mogelijkheden voor werkgevers en werknemers om rendabel te **investeren in zonnepanelen op het dak van een bedrijf** en de aandachtspunten die daarbij meegenomen moeten worden.

Het Vlaams ABVV speelt een prominente rol in het samenwerkingsverband '**Transitienetwerk van het Middenveld**' (o.a. voorzitter stuurgroep). TNM organiseert het tweejaarlijkse Transitiefestival.

Daarnaast wordt in de schoot van TNM steeds meer aan visieontwikkeling en frontvorming gedaan.

We werken (meestal met de partners van het transitienetwerk van het middenveld) samen in enkele **campagnes** die de aandacht trekken op relevante problematieken: we voerden actie tegen de Turteltaks, voor een Vlaamse verankering van Eandis die de dividenden naar de eigen bevolking zou doen terugvloeiën, en voor hernieuwbare energie voor iedereen.

We werken samen met de milieubeweging en de twee andere vakbonden in de vzw Arbeid en Milieu (A&M). Arbeid & Milieu onderneemt actie om de transitie naar een rechtvaardige groene economie te versterken en te versnellen. Als kenniscentrum verkent A&M de voorwaarden voor een groene economie die sociaal is en tot waardige groene jobs leidt. A&M brengt vier keer per jaar een tijdschrift uit waarin het milieu- en energithema wordt verbonden met wat gebeurt in de bedrijven. Per magazine wordt een thema uitgediept, zoals de circulaire economie, duurzaam bouwen, klimaat, innovatie en duurzaamheid en groene vaardigheden. A&M organiseert rond die thema's ook workshops en bedrijfsbezoeken.

A&M organiseerde ook het project Save@Work. Tijdens die campagne werd het personeel van overheidsdiensten in Vlaams-Brabant op een positieve manier ondersteund om via gedragsverandering energie te besparen in de eigen gebouwen.

Uiteraard hebben we ook verder ingezet op onze werking milieuondersteuning (zie hoofdstuk 4).

KATJA MERTENS
ADMINISTRATIEF MEDEWERKER
VORMING & ACTIE

Colombia, een volgehouden syndicale strijd

Op het Vlaams ABVV-congres in 2014 haalden we met zijn allen samen 3000 euro op ter ondersteuning van het project en meer bepaald in uitvoering van onze campagne Bakstenen voor bloemen.

Aansluitend zijn we met een kleine delegatie in juni 2014 op prospectie gegaan, zowel in Bogotá als in Facatativa, op zoek naar een betaalbaar syndicaal huis. Tot een aankoop is het niet gekomen. Niet alleen waren de prijzen stevig, bovendien hebben we de juridische context onderschat (eigenaarschap, renovatie, kosten ...). Zoals steeds was deze missie ook gekoppeld aan een ganse reeks contacten en vergaderingen met onze partners.

Doordat er steeds grotere verschillen in visie waren tussen het Vlaams ABVV en de partner(s) werden we steeds voorzichtiger in het doorzetten van de aankoop van een syndicaal huis. Het oude project dat al sinds 2008 liep, bleek te onstabiel en de politieke meningsverschillen naast het slordig naleven van de strikte afsprakenkaders legden zware druk op de samenwerking. Uiteindelijk hebben deze verschillen in visie geleid tot het niet meer hernieuwen van de samenwerking met ONOF.

Vanaf 2017 ging een nieuwe periode van 5 jaar van start waarbinnen organisaties actief in ontwikkelingssamenwerking projecten kunnen uitvoeren. Via onze federale syndicale VZW ISVI konden we opnieuw als partner instappen in een nieuw project. En dus kozen we opnieuw voor Colombia. Ook al lijkt de burgeroorlog er voorbij, Colombia is nog steeds een land waar niet alleen syndicalisten maar ook mensenrechtenactivisten of milieuactivisten met hun engagement letterlijk hun leven riskeren.

LISA VAN QUICKELBERGHE
EDUCATIEF MEDEWERKER
LOOPBAANBEGELEIDING
LOOPBAANADVIES

LOESJE LEYSEN
EDUCATIEF MEDEWERKER
LOOPBAANBEGELEIDING
LOOPBAANADVIES

LORE TACK
ADVISEUR STUDIEDIENST

In overleg met onze federale collega's van de Internationale Dienst (VZW ISVI) hebben we nagedacht over hoe een nieuw project er zou kunnen uitzien. Onze focus ligt opnieuw op gender én op jongeren. Samen met de interprofessionele koepel CUT (Central Unitaria de Trabajadores de Colombia) hebben we in de loop van 2017 vorm gegeven aan een samenwerking die tot doel heeft jonge mensen te interesseren in vakbondswerk én jonge syndicalisten op te leiden en te vormen tot syndicale kaders .

Waar staan we vandaag? Vandaag hebben we in overleg met CUT uitgetekend in welke sectoren we dit project willen opstarten en in welke regio's van Colombia. De nieuwe samenwerking zal zich focussen op de agro-industrie waaronder palmolie en de bloemensector, en de grote distributiebedrijven. In deze sectoren werken veel jongeren, waaronder veel jonge vrouwen. De syndicale problematieken zijn legio: bescherming tegen pesticiden (agro, bloemen...), flexibele uren en onbetaald overwerk (distributie...).

Vooruit voor een sterk ABVV in Vlaanderen

4.1. Een sterke syndicale tegenmacht

Een modern imago en een strijdbare opstelling

Op heel wat vlakken is de realiteit van het beleid anders geëvolueerd dan wat we ons hebben voorgenomen in de oriëntaties van ons congres. Veel van onze energie is de voorbije jaren gegaan naar het aanklagen van en communiceren over het rechtse beleid. Maar ook naar het overeind houden van een aantal maatregelen. Ook de aanval op de eigen werkingen werd een niet te onderschatten uitdaging.

Toch hebben we niet enkel defensief gespeeld. In een reeks inhoudelijke comités hebben we de grote lijnen uit het congres op verschillende vlakken uitgediept en verder uitgewerkt. Dit is ook noodzakelijk, als we een gedegen alternatief naar voor willen schuiven. En ook in het sociaal overleg hebben we een verschil kunnen maken, door onze thema's op de agenda te zetten en door ingrepen die een reëel verschil maken in het leven van mensen.

Weerwerk bieden tegen rechts beleid

We slaagden erin meerdere voor het beleid zeer kritische adviezen uit te brengen in consensus met de werkgevers. De brede maatschappelijke kritiek op de kinderbijslag hebben we mee gevoeld door als sociale partners duidelijk stelling in te nemen. De hervorming van het PWA systeem is door onze aangehouden kritieken meermaals bijgestuurd, net

MARC SPRUYT
COÖRDINATOR COMMUNICATIE

als het nieuwe systeem van doelgroepkortingen. Ook rond het gebrek aan diversiteitsbeleid, het streekoverleg, de hervorming van de KMO-portefeuille, de hervorming van het onderwijs, het begrotingsbeleid ... hebben we een kritische stem kunnen laten horen.

Hiermee hebben we meerdere duidelijke signalen kunnen geven aan het beleid. Tegelijk hebben we daarover sensibiliserende en informerende acties ondernomen, zowel online als in onze publicaties.

We voerden samen met de Gewesten en centrales ook **zelf actie rond Vlaamse thema's** zoals de afschaffing van de werkervaringsprojecten WEP+, de ouderenzorg (een campagne van de senioren), de hervorming van de PWA's, de positie van ouderen op de arbeidsmarkt...

Met de kritiek op de energiefactuur (o.a. op de Turteltaks en het geplande capaciteitstarief) hebben we **tienduizenden mensen bereikt**, wat de aandacht van de publieke opinie voor dit dossier mee heeft aangewakkerd, en heeft voorkomen dat een en ander achter de schermen afgehandeld of doorgevoerd kon worden.

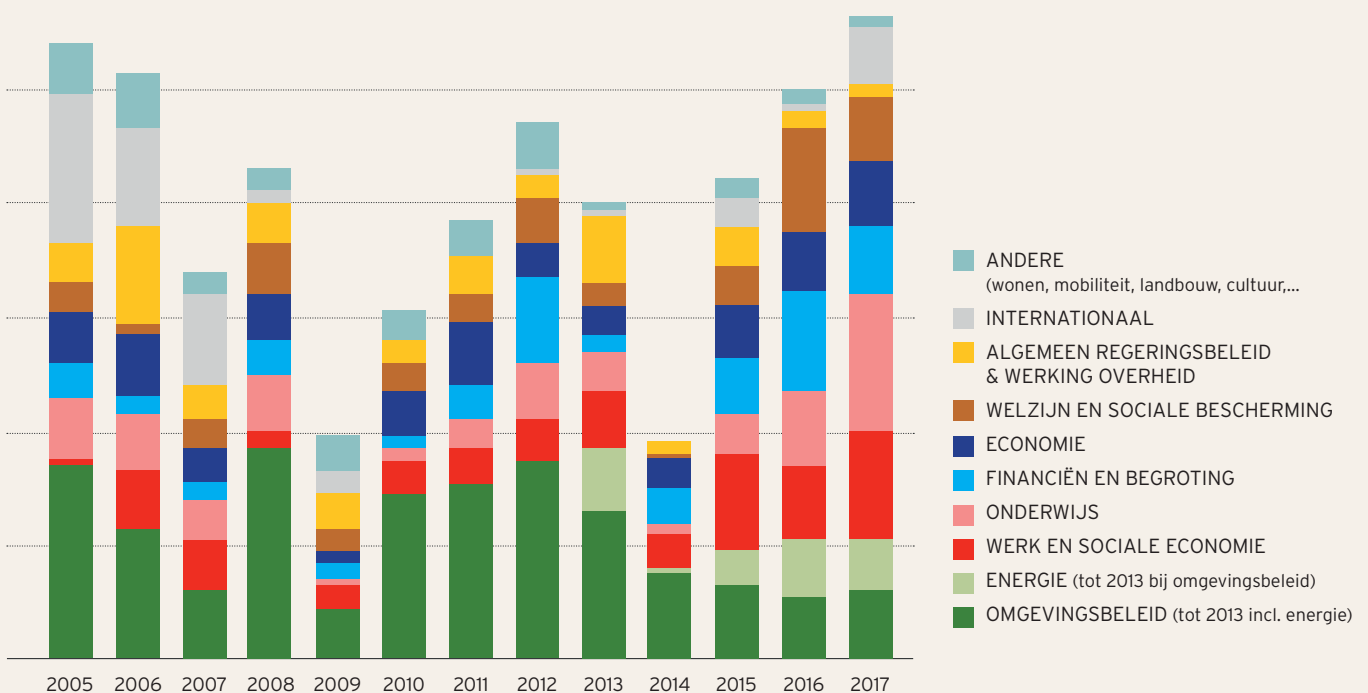
Met de lancering van de online tool **Factuurregering.be** (en de jongerenversie van die tool) bereikten we een grote groep mensen om hen te tonen hoe het beleid een impact heeft op hun concrete situatie en inkomen. Maar liefst **100.000 mensen berekenden** in 1 jaar tijd hun factuur via deze tool. We zetten ook kleinere, flankerende campagnes op per maatregel uit de tool, met **bijhorende cartoons**.

Een verschil maken voor mensen via het sociaal overleg

Ondanks de ongunstige omstandigheden slagen we erin om het sociaal overleg te laten werken. We sloten een Banenpact af met de werkgevers, waarin we onze punten rond RSZ-kortingen en werkervaringsformules konden inbrengen, een Pact 2030, een Vormingspact...

In de periode 2014-2017 brachten we in de SERV 331 adviezen uit over alle beleidsdomeinen in Vlaanderen heen.

AANTAL ADVIESVRAGEN VOLGENS THEMA (2005-2017) IN DE SERV

Maar het afsluiten van die akkoorden en adviezen is op zich niet waarover het gaat. Het rechtse beleid probeerde overigens ook elke keer om akkoorden te ondergraven, bij te sturen of slechts gedeeltelijk uit te voeren. Heel wat kritische adviezen werden ook genegeerd door de betrokken ministers.

Toch hebben deze akkoorden en adviezen **een reële impact** gehad, en ook de acties die we voerden. Voor de meer dan 10.000 kwetsbare werknemers die tewerkgesteld zijn in het PWA systeem, hebben we bijvoorbeeld kunnen bekomen dat zij tot aan hun pensioen kunnen blijven indien zij geen andere kansen krijgen, en dat hun vergoeding niet omlaag gaat in het nieuwe systeem. De overgrote meerderheid van de 20.000

cursisten die elk jaar een IBO volgen, zullen er voortaan op vooruitgaan in de vergoeding die zij tijdens hun stage krijgen. In het bijzonder voor de jongeren in wachttijd en de meest kwetsbare groepen. Voor de 10.000 leefloners die via artikel 60 werkervaring opdoen, hebben we kunnen voorkomen dat hun arbeidscontract afgeschaft werd. Voor de meer dan 50.000 werknemers die er elk jaar gebruik van maken, hebben we het recht op betaald educatief verlof overeind kunnen houden. En ook de plaats van de syndicale vorming binnen dat systeem, hebben we met hand en tand - en voorlopig ook met succes - verdedigd.

Zo hielpen we rechtstreeks meer dan 90.000 mensen.

Verder bouwen aan onze slagkracht in de structuren

In de periode 2014 - 2017 waren de structuren van het beleid en van het overleg, en onze vertegenwoordiging daarin, op twee manieren in evolutie. Enerzijds bracht de uitrol van de nieuwe bevoegdheden van de zesde staatshervorming een hervorming mee in de instellingen. De overdracht van bevoegdheden als de kinderbijslag en de controle van de beschikbaarheid van werklozen vergden ook institutionele aanpassingen. Dat bracht echter meteen een risico met zich mee, omdat de plaats van de vakbond in die structuren opnieuw bevochten moest worden. In de VDAB hebben we die hervorming als eerste tot een goed einde gebracht, met de oprichting van een apart controleorgaan, zodat de scheiding tussen wie begeleidt en wie zich uitspreekt over een sanctie ook binnen de VDAB gewaarborgd blijft, en er voldoende garanties zijn op verdediging en beroep. In de raad van bestuur van de VDAB werd onze delegatie met 1 zitje uitgebreid.

De nieuw op te richten structuren voor het overleg en beheer van de bevoegdheden rond sociale bescherming waren voor het beleid geen prioriteit en hebben grote vertraging opgelopen. Hoewel we onze rol daarin voor de toekomst wel hebben kunnen claimen, zijn er ondertussen al grote hervormingen doorgevoerd, zoals deze in de kinderbijslag. Daarover hebben we via de SERV wel onze kritieken kunnen leveren.

MARESI D'HERDE
SECRETARIAATSMEDEWERKER
P&O

MARTINE LEMMENS
ADMINISTRATIEF MEDEWERKER
LINX+

De tweede evolutie ligt in het feit dat de regering op verschillende fronten een aanval heeft geopend op de rol van de vakbonden, en bij uitbreiding de sociale partners en het middenveld. Niet alleen de subsidies van deze organisaties kwam onder druk te staan, maar ook hun positie om het beleid te controleren.

Een grote hervorming kwam er doordat de regering besliste om de organen van het streekoverleg (de zogenaamde SERR's en RESOC's) af te schaffen en te vervangen door projectmatige, losse samenwerkingsverbanden

per subregio. We hebben ons hier fel tegen verzet, in consensus met de werkgeversorganisaties. Maar de hervorming werd toch doorgevoerd. Een verschraving van het sociaal overleg op subregionaal niveau is het gevolg. Een deel van de adviesbevoegdheden van het streekoverleg, bijvoorbeeld rond het arbeidsmarktbeleid, hebben we wel kunnen recupereren binnen de VDAB.

Ook in De Lijn werden de bestuursmandaten van de sociale partners teruggeschroefd, al hebben we daar wel 1 effectief en 1 waarnemend mandaat voor de sociale partners overeind kunnen houden na protest in de media.

In de ontwerp teksten van het groenboek en witboek bestuur, deed de regering een poging om de adviesbevoegdheid van de SERV (en van andere SAR's) flink in te perken. Daar hebben we echter via het sociaal overleg een stokje voor kunnen steken.

Mee de agenda bepalen voor de toekomst

Door het verder uitwerken van de thema's van ons congres, en het ontwikkelen van standpunten rond tal van thema's hebben we ook offensief geprobeerd om de agenda van het beleid te beïnvloeden voor de toekomst.

We organiseerden **9 inhoudelijke comités** waarin we de voorstellen uit het congres hebben verdiept. We hebben deze comités ook actief kunnen gebruiken. Door nieuwe standpunten in de SERV in te brengen, door brochures te verspreiden, door ze als basis te gebruiken voor overleg met ons politiek relais. Daarnaast hebben we de comités qua vormgeving en aanpak vernieuwd.

MONIQUE STERKEN
ADMINISTRATIEF MEDEWERKER
VORMING & ACTIE

WE ORGANISEERDEN VOLGENDE COMITÉS

2014

1.	16.09.2014	Vorbereiding Congres ABVV-federaal (1-2-3 oktober 2014)
2.	24.10.2014	Verlenen peterschap aan kandidaat extra Secretaris van de Nederlandse taalrol in het Federaal Secretariaat.
3.	02.12.2014	Voorstellen voor een Rechtvaardige Vlaamse Fiscaliteit".

2015

1.	24.03.2015	Overleg 'Vlaams banenpact': stand van zaken
2.	23.06.2015	Jeugdwerkloosheid en toekomstplan voor de ABVV-jongeren
3.	20.10.2015	Duurzame mobiliteit

2016

1.	28.01.2016	Vooruit! : 10 eisen voor een meer zorgzame samenleving
2.	26.05.2016	Vooruit voor werkbaar werk - de hele loopbaan lang!
3.	27.10.2016	Praktijkacademie 'werkbaar werk'

Het Vlaams Bureau werkte intensief aan standpuntbepaling. Met al die standpunten konden we gewapend naar het overleg trekken. Dit in combinatie met de signalen die we van op het terrein konden verzamelen via onze consulenten in de dienstverlening, en van de beroepssecretarissen. In 2016 en 2017 hebben we bovendien op verschillende niveaus de thema's van het sociaal overleg voor de toekomst aangekaart. We hebben van de thema's van ons volgende congres (digitalisering en circulaire economie) de speerpunten kunnen maken voor het Vlaams sociaal overleg in de komende jaren. Een eerste visietekst van de sociale partners die

VLAAMS BUREAU 2014-2017

Aantal bijeenkomsten Vlaams Bureau	89
Aantal infonota's	139
Aantal goedgekeurde standpunten	138
Aantal bijeenkomsten van commissies van het Bureau	109

hiervoor de basis moet vormen, werd begin 2018 neergelegd.

Investeren in communicatie

Standpunten innemen en deze via belangenbehartiging proberen omzetten tot realiteit is één zaak, maar er is meer nodig dan alleen het overleg om onze eisen zichtbaar en realiseerbaar te maken. Daarom hebben we de afgelopen congresperiode geïnvesteerd in communicatie. Dat werk is niet af, maar er zijn wel belangrijke stappen gezet.

Via campagnes als de Factuurregering.be hebben we de gevolgen van het beleid zichtbaar gemaakt voor het grote publiek, alsook de impact op hun individuele situatie. We trokken naar leden en

militanten om getuigenissen te sprokkelen, o.a. via onze acties rond PWA en de enquête bij oudere werklozen.

Met onze abvv-experten blog zetten we een stap om onze bureaunota's en standpunten in eenvoudige taal over te brengen aan de publieke opinie. Sinds de start in 2016 resulteerde dit in 65.565 paginabezoeken. Naar de media namen we initiatief om meer en actiever aanwezig te zijn in de opiniepagina's. Onze communicatiedienst hebben we in 2017 versterkt met een perschef.

De campagne Klimaatkameraad

In aanloop naar de COP21 eind 2015 in Parijs werd de campagne Klimaatkameraad opgestart met als doel (intern) draagvlak te realiseren rond milieu en sociaal-rechtvaardige transitie. De campagne werd opgebouwd rond 3 klimaatwerven.

Werk 1 betreft communicatie en sensibilisering waarbij we aanwezig waren op diverse militantendagen en meer dan 500 klimaatkameraden actief werden.

Werk 2 werd uitgerold via diverse initiatieven getrokken door de eigen werkingen van het Vlaams ABVV. Zo werd er door de ABVV-jongeren/ Magik een extra hoofdstuk besteed aan de klimaatkameraad binnen de schoolverlaterslessen. Met de werking milieuondersteuning trachten

we bedrijven te vergroenen via de insteek van het jaaractieplan. Hiervoor werden er in 2017 twee brochures uitgewerkt voor delegees en syndicalisten (inspiratiegids voor een groener bedrijf en handleiding voor een groener bedrijf via het JAP). Ook via onze deelname binnen Arbeid en Milieu werd werk gemaakt van een campagne rond klimaatrechtvaardigheid in aanloop naar de klimaatop in Bonn eind 2017.

Werf 3 organiseerde zich rond syndicaal beleidswerk waarbij zowel het uitdiepen van de eigen syndicale standpuntvorming als beleidsbeïnvloedende initiatieven aan bod kwamen. Het hoogtepunt van deze werf

Aantrekkelijk voor jongeren en ouderen

Magik- ABVV-jongeren:

We bouwden het aanbod jongerendienstverlening sterk uit met een collectief aanbod zoals schoolverlaterslessen en een direct aanbod gericht op individuele vragen (m.b.t. studietoelagen, studentenarbeid, arbeidscontracten, studentenkoten, vakantiewerk...). In 2016 verdubbelde onze jongerendienstverlening voor zowel het collectieve aanbod als voor de individuele dienstverlening. In augustus 2017 zagen we een stijging van de lessen in scholen van bijna 70% (een bereik van meer dan 5000 scholieren) . Al in 2016 bouwden we hiermee een voorsprong uit op de andere vakbonden. Een unieke kans om studerende jongeren met het ABVV kennis te laten maken op een contact van 1 à 2 uur.

Binnen het syndicale bewegingswerk waren de ABVV-jongeren actief op het terrein met zichtbare deelname aan syndicale acties, gesmaakte tussenkomsten op federale congressen en Vlaamse comités en met aanwezigheid in de media rond actuele jongerethema's.

We voerden acties en haalden de media rond de beroepsinschakelingsuitkering, stress bij jongeren, combinatie arbeid vrije tijd, www.factuurgeneratie.be en jeugdwerkloosheid.

kristalliseert zich in het congres 2018 van het Vlaams ABVV. Daarnaast formuleerden we standpunten in de commissie duurzame economie en het Vlaams bureau op concrete dossiers (cfr Turteltaks, ..) net als in de werkgroepen van het transitienetwerk middenveld. Zo zetten we mee onze schouders onder de uitwerking van de brochure 'institutioneel geld aan het werk voor een duurzame toekomst'.

NADINE COOL
COÖRDINATOR
PERSONEEL

magik?
WWW.MAGIK.BE

OP ZAK.be

**JE RECHTEN EN Plichten ALS
SCHOOLVERLATER, WERKZOEKENDE
EN WERKNEMER / 2017**

40.500

Meer dan 40.000 jongeren in Vlaanderen zijn lid van onze ABVV-jongeren'

Op 23/06/2015 werd een Vlaams comité gehouden waarbij zowel de resolutie 'jeudgwerkloosheid' als de resolutie 'toekomstplan

jongeren' werden goedgekeurd. Dit toekomstplan jongeren beoogde de goedkeuring van een toekomstvisie op de uitbouw van een vakbond met een frisse, jonge smoel en de toekomstige rol en opdracht van de ABVV-jongeren in dit verhaal. De nota werd opgebouwd rond drie oriëntaties: 1. Een sterk aanbod aan jongerendienstverlening. 2. Sterk in bewegingswerk met jongeren en 3. Een jong-ABVV-platform voor het ABVV in Vlaanderen.

Onze ledenwerving floreerde en steeg van 27 000 naar 38 000. 75% wordt later lid van een centrale. Verder werd het ledenblad gedigitaliseerd, lanceerden we een nieuwe website en brachten nieuwe brochures uit over duaal leren, jobstudenten, enzovoort.

In 2017 werd Magik vzw, ondanks het behalen van mooie resultaten, door de afdeling jeugd van de Vlaamse gemeenschap op de hoogte gebracht van stopzetting van de subsidies voor de beleidsperiode 2018-2021. Ondanks deze mokerslag voor de gemotiveerde ploeg van medewerkers werd de werking volgehouden en werk gemaakt van een nieuwe oriëntatienota met het oog op verderzetting van een jongerenaanbod binnen het ABVV in Vlaanderen.

De interne ABVV-werking

Samen met andere middenveldorganisaties werd ook het Vlaams ABVV geraakt door de besparingen van de Vlaamse regering. De Gesco-regularisatie zorgde voor heel wat onzekerheid inzake middelenbehoud en verderzetting van de werkingen. Om hierop te anticiperen werd een toekomstplan uitgewerkt waarbij menskracht en middelen mee in kaart werden gebracht. Dit plan vormt de leidraad voor het behoud (en verdere uitbouw) van een sterk ABVV in Vlaanderen rond

ABVV Senioren

Rood Roest Niet is de slagzin van ABVV Senioren geworden. Het uitrollen van die slagzin is nog steeds in volle ontwikkeling. Branding was hier zeker een belangrijk punt. De tijdschriften en publicaties kregen allemaal een Rood Roest Niet huisstijl.

De tweedaagse en studiedag van de ABVV senioren zijn steeds bijzonder gesmaakte activiteiten. Van heel actieve werkvormen (hoe krijgen als senior vat op de media), tot stevig debatmateriaal (Een sociaal Europa).

De ABVV Senioren zetten ook in op campagnes die mee de campagnes van het ABVV ondersteunen.

De campagne "We laten ons niet pluimen" ondersteunde we met als slogan 'we laten onze kleinkinderen niet pluimen". We hadden ook een straatactie waarbij we zakjes nootjes uitdeelden, met als boodschap "Ons pensioen is peanuts". En zijn we nu in volle uitrol voor de campagne #zorgzonderzorgen.

We zijn actief in de Vlaamse Ouderenraad, Federale Ouderen Adviesraad, Ferpa en Eso.

drie rollen: dienstverlening, bewegingswerk en belangenbehartiging. Ondanks het disruptieve karakter van aanslepende middelendiscussies naast het uitzetten van nieuwe horizons, wisten de diverse werkingen en hun medewerkers binnen het Vlaams ABVV hun beleidsplannen uit te voeren en bakens op het terrein te verzetten in moeilijke omstandigheden. De resultaten hiervan zijn terug te vinden onder diverse rubrieken van het activiteitenverslag.

Linx+

Met een enthousiaste planningsgroep werd een nieuw beleidsplan (2016-2020) geschreven waarbij Linxlustig ons kernwoord is. We zetten in op het Anders Bekeken concept, waarbij de geschiedenis van de kleine man centraal staat.

We brachten dit in praktijk met twee specifieke uitgaven in boekvorm. De mijnramp van Marcinelle door de uitgave van de persteksten "Mannen met zwarte gezichten" van Gaston Durnez en 'Gent, bakermat van democratie en socialisme' van Joost Van Dommele. Ook twee succesvolle tentoonstellingen 'Vrouwen in de Grote Oorlog' en 'Renault 2020' zijn sprekende voorbeelden. De expo Renault 2020 kende zelfs een bijzondere persaandacht. Te vermelden valt ook het bezoek met een ABVV delegatie aan Auschwitz ter herdenking van de bevrijding 70 jaar geleden.

2014 was voor Linx+ meteen ook de start van succesvolle Trefdagen met telkens ruim 400 deelnemers. Ieper spande de kroon als startevenement, waarna Mons, Brussel, Antwerpen volgden. Daarnaast werden de afgelopen jaren stilaan meer centrales (op gewestelijk niveau) een vaste klant om hun militantendag of personeelsdag mee vorm te geven.

Werklozenwerking

De werklozenwerking organiseerde tussen 2014 en 2016 jaarlijks gemiddeld 1.532u info's, vormingen en cursussen voor gemiddeld 3.429 werkloze deelnemers. We volgden actuele evoluties rond werkloosheid- en arbeidsmarktbeleid op de voet en spelen actief in op noden en doelgroepen.

We gaven werklozen een stem via onze maandelijks georganiseerde werklozencomités: 2 in Limburg, 1 in Antwerpen en 6 in West-Vlaanderen. Van daaruit zetten we onder meer acties op zoals zoals op 9 december 2016 over de hervorming van het PWA. In 2015 hielden we een bevraging

18.821
Het aantal werklozen dat de voorbije vier jaar een vorming of infosessie volgde via onze Werklozenwerking (Vorming & Actie).

NICO DE JAGER
 EDUCATIEF MEDEWERKER
 ABVV-JONGEREN

In 2017 waren we voor het derde jaar op rij present op het Festival van de Gelijkheid met een debat. Tot slot valt ook het project 'Bewogen fotografie' te benadrukken als een jaarlijks terugkerende wedstrijd, waarbij we in 2018 ook jongeren willen bereiken via de digitale fotografie.

50-plussers over hun kansen op werk. In 2017 was er een vormingsbehoeftemeting.

Sinds 2013 organiseren we jaarlijks werklozenberaden. Vanaf 2015 werd dit regionaal uitgerold met drie regionale werklozenberaden. Sinds 2017 maakt het werklozenberaad deel uit van een thematische campagne van het Vlaams ABVV en vanaf 2018 geven we ook buiten de vakbondsmuren werklozen een stem door de organisatie van werklozenafels i.s.m. armoedeverenigingen en samenlevingsopbouw.

Kopa

1576

Meer dan 1.500 werkzoekenden volgden via Kopa een competentieversterkende opleiding of een job- en taalcoaching.

Ook de werkingen van KOPA vzw konden de afgelopen jaren niet ontsnappen aan onzekerheid door de regularisatie van gesco-middelen in het

werkervaringsbeleid van minister Muylers. Met het oog op een verderzetting van de KOPA-activiteiten werd het proces KOPA 2.0 opgestart. Dit resulteerde in een financieel plan met gegarandeerde basissokkel en een herwerkte missie.

Met de VDAB werden de onderhandelingen ifv een doorstart afgerond waarbij zowel een aanbod naar competentieversterking (opleidingen, screening,...) als job- en taalcoaching verzekerd blijft. Ondanks de onzekere toekomst wisten de KOPA-medewerkers de raamovereenkomst met VDAB en hun dagelijkse contact met deelnemers succesvol uit te voeren.

- Druk op subsidies middenveld met gesco-regularisatie, besparingen en hervormingen
- Opmaak toekomstvisie - druk op werkingen - herschikking middelen
- 2014-2017 goed doorstaan

De krachten bundelen op het middenveld

In 2014 kwam HartbovenHard op als nieuwe burger- en middenveldbeweging, mede naar aanleiding van aanzienlijke besparingen die bruusk ingrepen op de werking van tal van middenveldorganisaties en de sociale samenleving. Samen met enkele grote middenveldspelers maakte het Vlaams ABVV deel uit van de stuurgroep van HbH. Vandaag de dag blijven we vanuit het Vlaams ABVV de HbH-beweging actief opvolgen via hun maandelijkse grote vergaderingen en via de eigen HbH lokale afdelingen en syndicalisten op het terrein.

Vanuit onze aanwezigheid in de stuurgroep van de Verenigde Verenigingen werkten we mee aan de beleidsbeïnvloeding inzake middelenbehoud en de toepassing van de gesco-regularisatie. Dit proces zorgde onder meer voor een sterkere

krachtenbundeling van middenveld i.f.v. standpuntvorming en beïnvloeding van publieke opinie en maatschappelijk debat. Daarnaast wisten we via de werking van de Verenigde Verenigingen ook te wegen op enkele beleidsthema's zoals de wet op de overheidsopdrachten, het semi-agoraal statuut als uitholling van vrijwilligerswerk, de omvorming van het verenigingsrecht met de vzw-wetgeving.

PATRICK FORE
EDUCATIEF MEDEWERKER
WERKLOZENWERKING
VORMING & ACTIE

PHILIPPE DIEPVENTS
DIRECTEUR STUDIEDIENST

PIETER VERBEEK
ADVISEUR STUDIEDIENST

De afgelopen jaren bleven we vanuit het Vlaams ABVV ook actief in het transitienetwerkmiddenveld. Vanaf 2015 dragen we het voorzitterschap van dit netwerk. We kunnen terugkijken op twee succesvolle edities van het transitiefestival in de Vooruit, werkten beleidsbeïnvloedend op concrete dossiers (cfr de energiefactuur), werkten een brochure uit voor fondsenbeheerders en bestuurders van organisaties ivf duurzaam beleggen en wisten via de spin-off 'energiedemocratie Vlaanderen' het debat rond de intrede van privaat kapitaal (het Chinese State Grid) bij Eandis op de publieke en politieke agenda te plaatsen.

Op politiek vlak werd de socialistische gemeenschappelijke actie, met mutualiteit en partij, versterkt en verdiept. Met de socialistische mutualiteit startten we een intern proces 'sterk in weerwerk' op naar de medewerkers in de (socio-culturele) werkingen van onze organisaties. Opzet

PROS VAN HEDDEGEM
COPYWRITER VORMING & ACTIE

is hen te versterken als ambassadeurs van 'sociale bescherming' en de collectieve actie via concrete workshops. Een eerste try-out in co-productie vond plaats in 2017 en wordt in de steigers gezet voor verdere uitrol in de gewesten binnen de SGAWerking.

4.2. Voor een sterke vorming en ondersteuning

Vorming en ondersteuning: de werking garanderen, de toekomst voorbereiden

Zowel de syndicale vorming als de ondersteuning van militanten en secretarissen (ihb de diversiteitswerking) stonden de voorbije vier jaar onder druk door aanvallen op de financiering. We

hebben in die voorbije jaren dan ook veel tijd en energie besteed aan het vrijwaren van de werking, en het voorbereiden van de toekomst ervan.

Interprofessionele syndicale vorming:

Door de staatshervorming werden de GESCO-middelen, die instaan voor een belangrijk deel van de personeelsfinanciering van onze vorming, overgedragen naar het Vlaams Departement Cultuur. Dankzij het feit dat deze middelen geregulariseerd werden bij de organisaties in kwestie, konden we onze werking vrijwaren.

De Vlaamse Regering lanceerde een nieuw decreet voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk, dat vanaf 2021 onze financiering mee zal bepalen. In de aanloop hier naartoe werd de rol (en financiering) van de syndicale vormingsinstellingen binnen dat decreet in vraag gesteld; het uiteindelijke nieuwe decreet behoudt de mogelijkheid om onze syndicale

RAF DE MOL
COÖRDINATOR BOEKHOUDING

ROOS VAN DOORSLAER
SECRETARIAATSMEDEWERKER
STUDIEDIENST

vormingsinstelling Vorming en Actie binnen het decreet te behouden, mits een aantal heroriënteringen in ons profiel en werking. We startten intussen reeds het conceptueel werk om de omslag te maken naar een toekomstige sociaal culturele organisatie.

De staatshervorming heeft ook gevolgen voor de financiering van de deelname aan onze vorming: de overdracht van het betaald educatief verlov BEV naar het Vlaamse departement Werk belooft een lang en complex dossier te worden. De hervorming van het BEV, die nog niet is afgerond, wordt door ons van nabij gevolgd. De Vlaamse

sociale partners sloten in 2016 een vormingspact, waarin ook de principes voor het Vlaamse opleidingsverlov werden afgebakend. Meer in het bijzonder waakten en waken we erover dat de syndicale vorming daarbij een plaats behoudt.

Diversiteitswerking:

Onze diversiteitswerking, belangrijke pijler van onze ondersteuning, diende zich binnen het nieuwe beleid mbt 'Focus op talent' te herpositioneren, en de werking te heroriënteren.

Na één jaar werking rond inclusieve bedrijven binnen Focus op talent blijkt dat deze omslag een groot succes is; en is de diversiteitswerking tot eind 2019 veiliggesteld.

Opleiding syndicaal werk:

De opleiding syndicaal werk kon ook in de voorbije vier jaar blijven doorgaan, georganiseerd door het CVO COOVI in Brussel. Intussen hebben we de inkanteling in de vernieuwde HBO5-onderwijsstructuur (hoger beroepsonderwijs) voorbereid, zodat de opleiding voor de toekomst gevrijwaard kan worden. Samen

met de twee andere vakbonden maakten we een beroepskwalificatie voor een 'syndicaal deskundige', op basis waarvan de opleiding hertekend zal kunnen worden. We spraken af met de Erasmus hogeschool Brussel dat de opleiding in de toekomst opnieuw door hen zal worden gerealiseerd.

De interprofessionele vorming: cijfers en resultaten

In de voorbije vier jaar realiseerden we met de interprofessionele vormingsploeg jaarlijks tussen de 7500 en 8500 vormingsuren, met een traditionele piek in het jaar van de sociale verkiezingen. Ons vormingsaanbod werd in alle zes de ABVV-gewesten gerealiseerd, vaak op meerdere standplaatsen, en bestond uit het klassieke traject van basisvorming en themavorming. We programmeerden in elk gewest thematische vorming rond de congres thema's van 2014 : werkbaar werk (en psychosociale belasting), en een grote vormingsinspanning mbt. duurzame economie en klimaat. We maakten werk van vorming rond omgaan met media en beeldvorming over onze vakbond.

Hoewel het aanbod én het aantal gerealiseerde vormingsuren niet afnam, kenden we wel een daling in het aantal deelnemers. Dat is een zorgwekkende evolutie, die zowel te wijten is aan een algemeen fenomeen van minder deelname aan vorming en opleiding, als aan een aantal heroriëntaties in de vorming van de centrales, met impact op de interprofessionele vorming. We slaagden er niet in om met alle vormingsaanbieders in het

14.924
Het aantal ABVV-militanten dat de voorbije vier jaar vorming volgde bij onze interprofessionele vorming (Vorming en Actie)

ABVV afspraken te maken over toeleiding naar de vorming en taakverdeling tussen de aanbieders. Op die manier bleef de overlap bestaan, en werkten we niet steeds efficiënt.

Traditioneel realiseerden we een grote vormingsinspanning naar aanleiding van de sociale verkiezingen in 2016. We programmeerden vorming voor nieuwe en voor ervaren kandidaten, voor kiesgetuigen, en een snelle instapvorming voor nieuw verkozenen. We werkten samen met de vormingsdiensten van de centrales om vormingsmateriaal voor te bereiden, onder meer een aantal educatieve filmpjes mbt de verkiezingsprocedures. Samen met de vormingdiensten van de centrales deden we een campagne bij de beroepssecretarissen om meer kandidaten naar vorming te krijgen. Het aandeel van onze kandidaten dat vorming in voorbereiding van de sociale verkiezingen volgde

daalde echter verder: met alle vormingsaanbieders van het ABVV samen bereikten we maar 1 op de vier kandidaten. Vele duizenden kandidaten volgden dus geen vorming sociale verkiezingen.

Sterkere interprofessionele vorming voor sterkere militanten

We bleven timmeren aan het versterken van onze interprofessionele vormingsaanpak.

We zetten verder in op onze principiële keuze voor emanciperende vorming en trokken die aanpak ook door in onze vormingsmethodieken en -inhoud. Meer in het bijzonder maakten we werk van de operationalisering van het begrip 'politiserende vorming'. We haalden inspiratie bij andere organisaties en werkten samen met andere Belgische en Europese vakbonden.

We bleven en blijven kiezen voor interprofessionele vorming, met gemengde groepen. We onderzochten hiervoor de huidige diversiteit (heterogeniteit) van onze vormingsgroepen, en startten met een analyse van onze aanpak, methodieken en technieken om onze vorming ook voor die heel diverse groepen te kunnen blijven

RUDI DE RECHTER
 EDUCATIEF MEDEWERKER
 LINX+

waarmaken. We vroegen hulp aan pedagogische experts om onze interprofessionele aanpak te versterken.

Ook onze blijvende principiële keuze voor het werken met animatoren in de vorming, werd verder onderbouwd. De animatorenwerking werd versterkt. We leidden jaarlijks een 7- tal

nieuwe animatoren op. Zij werden deel van de ploeg van een 70-tal animatoren die we in de interprofessionele vorming in Vlaanderen kunnen inzetten. In de ABVV-gewesten bouwden we samen de animatorenwerking verder uit. We organiseerden voor alle animatoren in het ABVV in Vlaanderen (ook van de centrales) in juni '15 een groot animatorenfeest.

Ondersteuning verder uitbouwen in het ABVV in Vlaanderen : de analyse

We hadden ons in 2014 voorgenomen stappen vooruit te zetten om de ondersteuning van militanten en secretarissen (bij hun syndicale bedrijfswerking) verder structureel uit te bouwen in het ABVV in Vlaanderen. We richtten hiertoe de COSB op: de commissie voor ondersteuning van de syndicale bedrijfswerking, waarin we met centrales en gewesten de discussie opstartten.

We omschreven dit als volgt: "Ondersteuning omvat het geheel aan acties en activiteiten die door diensten van het landelijk niveau Vlaams ABVV, het federaal ABVV, de gewesten én de diensten van de centrales wordt ondernomen met als doel de beroepssecretarissen en de bedrijfsmilitanten bij te staan in hun syndicale terreinwerk (de bedrijfswerking m.b.t. collectieve kwesties)."

We inventariseerden de reeds bestaande activiteiten van ondersteuning door de interprofessionele diensten (gewesten, federaal en Vlaams ABVV) . We stelden vast dat ondersteuning

breed aanwezig is in het ABVV, maar dat de omvang van die ondersteuning sterk varieert naargelang het type ondersteuning en de betreffende thematiek.

We vonden een heel aantal verschillende types ondersteuning , van louter informatieverspreiding tot en met het mee opzetten en begeleiden van syndicale projecten op bedrijfsp vlak. Ook het analyseren van documenten en het op maat bijstaan van militanten en beroepssecretarissen scoorden sterk. Lerende netwerken van militanten en/of secretarissen vonden we veel minder.

SAAR VANDEBROUCKE
EDUCATIEF MEDEWERKER
DIVERSITEIT

SANDRA TEMMERMAN
EDUCATIEF MEDEWERKER
LINX+ ABVV SENIOREN

Er kwam ondersteuning rond een breed spectrum aan onderwerpen. De absolute toppers waren diversiteit en werkbaar werk en EFI (Economische en Financiële Informatie). Ook mobiliteit en milieu scoorden goed. Preventie en welzijn bleken het minst verspreid.

Vervolgens bevroegen we meer dan 500 militanten en al onze 180 beroepssecretarissen naar hun noden aan verschillende types ondersteuning en de te ondersteunen thema's. Hieruit bleek dat er nood is aan alle types van ondersteuning, gaande van systematische informatie tot en met lerende netwerken en hulp bij het opzetten van syndicale bedrijfsprojecten. Diversiteit en milieu hebben elk een kleiner, maar

reëel marktaandeel. Werkbaar werk, preventie en welzijn, EFI zijn daarbij thematisch de toppers. Voor alle types ondersteuning ligt de zwaarste nood absoluut bij werkbaar werk.

De (grote) versnippering van het informatie-aanbod in het ABVV bleek als problematisch ervaren te worden en een oorzaak van inefficiëntie.

Hoewel het de bedoeling was om verdere conclusies te trekken uit deze bevestigingen, meer bepaald om af te bakenen hoe we de ondersteuningsnoden beter zouden kunnen beantwoorden, boekten we ter zake geen vooruitgang.

TYPES ONDERSTEUNING IN HET ABVV

1. Regelmatige informatie: van nut bij je syndicale bedrijfswerkingen
2. Handleidingen: die jou kunnen helpen bij je syndicale bedrijfswerking
3. Bijstand door medewerker van de vakbond: hulp bij een kwestie in je syndicale bedrijfswerking
4. Bijstand door medewerker van de vakbond: hulp bij een kwestie in je syndicale bedrijfswerking
5. Hulp bij een project: begeleiding wanneer je in een bedrijf een syndicaal project (met de ploeg) wil opzetten
6. Lerend netwerk: waarbij we jullie bijeenbrengen voor uitwisseling over de syndicale bedrijfswerking rond een bepaald thema (bv Waardig Werk)

Realisaties interprofessionele ondersteuning

Milieu, klimaat en energie

Na het congres Vlaams ABVV van 2014 was er een momentum voor de thematiek van duurzame economie, klimaat en energie. Met de klimaatkameraad als locomotief, zetten we ook met de milieu-ondersteuning sterk in op deze thema's. We ondersteunden de interprofessionele vorming met een concept dat vorming combineerde met kleine syndicale bedrijfsprojectjes. We maakten ondersteunend materiaal voor beginnende milieumilitanten. Op vraag boden we bijstand aan militantenploegen en secretarissen bij bedrijfsdossiers, als expert voor het CPBW, bij bespreking van milieudocumenten, enzovoort.

We

organiseerden samen met de andere vakbonden twee brede studiedagen waar vele militanten in workshops aan de slag gingen rond het klimaat-, mobiliteits-, milieu- en energiebeleid van hun bedrijf. We realiseerden een campagne, ondersteund door twee handleidingen, om

de thema's ook in het JAP (jaarlijks actieplan voor preventie en welzijn) van bedrijven op de agenda te krijgen. En we begonnen reeds met de uitwerking van een campagne en vormingsaanpak om energie als thema sterker op de agenda te zetten in de syndicale bedrijfswerking.

Onze diversiteitswerking

Onze diversiteitswerking, belangrijke pijler van onze ondersteuning, maakte in de voorbije vier jaar een grote omslag. Het klassieke 'EAD-beleid' (evenredige arbeidsdeelname) van de Vlaamse regering werd begraven, en daarmee ook de projectontwikkelaars, de diversiteitsplannen in bedrijven, en onze syndicale rol op dat terrein. We kantelden het nieuwe beleid mbt 'Focus op talent' in, en organiseerden ons om op het terrein onze militanten en secretarissen verder te ondersteunen bij hun syndicale werking rond 'inclusieve bedrijven'.

We ondersteunden hen bij een breed spectrum aan thema's: werkbaar werk voor iedereen (inclusief ergonomie, CAO 104 enzovoort), re-integratie na ziekte, diversiteit op de werkvloer, onthaal- en taalbeleid, wervingsbeleid, samenwerkingsproblemen en sfeer op de werkvloer, enzovoort. We werkten hierbij volgens een welbepaalde methodiek, waarbij we ofwel doorverwezen voor verdere aanpak, ofwel met onze consultants een uitgebreid ondersteuningstraject realiseerden dat samen

457
Het aantal ondernemingen in Vlaanderen waarin onze militanten met hulp van de ABVV-diversiteitsconsultanten diversiteit op de agenda van het sociaal overleg hebben gezet.

Met de vernieuwde diversiteitswerking behandelden we in 2017 meer dan 460 vragen van militanten en leden. Samen met militantenploegen maakten we meer dan 100 syndicale plannen op om bedrijfsproblemen rond diversiteit concreet aan te pakken.'

met de militanten/secretaris resulteerde in een plan van aanpak en bespreking op het sociaal bedrijfsoverleg.

We realiseerden een brede diversiteitscampagne 'Scan je werkvloer.be' en trokken naar de besturen en de syndicale vorming om onze achterban te sensibiliseren voor de thematiek en onze ondersteuning aan te bieden. Met succes: in 2017 behandelden we bijna 500 syndicale vragen, en begeleidden we meer dan 100 syndicale ploegen om een plan van aanpak voor te leggen aan hun werkgever.

Leren om lerende netwerken te organiseren

Uit de nodenbevraging bleek dat zowel onze beroepssecretarissen als (vooral) onze militanten vragende partij zijn om deel te nemen aan lerende netwerken om hun syndicale milieuwerking verder te versterken. We zetten dan ook een planning

op om vanaf 2018 een aantal lerende netwerken te realiseren. Hiertoe maakten we werk van een handleiding, een checklist en een toolbox voor het realiseren van lerende netwerken (voor ondersteuning) in het ABVV.

Een traject voor elke militant

We namen ons in 2014 voor om samen met de centrales een visie uit te werken waarbij elke militant doorheen diens syndicale 'loopbaan' met vorming en ondersteuning bijgestaan wordt door het ABVV. We zijn er niet in geslaagd deze visie uit te werken en te operationaliseren.

Wel hebben we op het terrein experimenten uitgewerkt en gerealiseerd, om syndicale vorming te combineren met kleine syndicale bedrijfsprojecten. Bruggen bouwen en afstemming realiseren tussen vorming en ondersteuning werd op die manier van onderuit getest.

4.3. Voor meer loopbaanzekerheid via meer loopbaandienstverlening

Loopbaandienstverlening

Onze loopbaanconsulenten die arbeidsmarktdienstverlening voor werkzoekenden en werknemers aanbieden, werden reeds een aantal jaren gesubsidieerd vanuit een samenwerkingsakkoord met VDAB. Minister Muyters verandert dit en brengt zowel de werking van de loopbaanconsulenten als van de diversiteitsconsulenten, gericht naar ondersteuning van militanten in de bedrijven,

binnen in zijn beleid 'Focus op Talent'. Vanaf 2017 werken we daardoor binnen een nieuwe opdrachtschrijving, die toch toelaat onze syndicale eigenheid te behouden.

Een eerste taak daarbinnen gaat over het bijstaan van werkzoekenden om hun weg te vinden in het 'digitaal werk zoeken'. Dossierbeheer komt door de digitalisering van VDAB meer en meer bij de werkzoekende te liggen. Ook de arbeidsmarkt digitaliseert. Wie niet mee is met deze digitale revolutie, kan ernstige gevolgen ondervinden: van een moeizame zoektocht naar werk tot

19.553

werkzoekenden en werknemers kregen loopbaanadvies van het ABVV. Ze hadden één of meer individuele gesprekken en / of volgden een collectieve infosessie.

SARAH LAMBRECHT
VORMINGSWERKER
VORMING & ACTIE

SARAH MOUSAID
EDUCATIEF MEDEWERKER
WERKLOZENWERKING
VORMING & ACTIE

STEVEN GENBRUGGE
ADVISEUR STUDIEDIENST

STIENE VAN RIE
DIRECTEUR P&O

sanctionering als werkzoekende (als men de sollicitaties online niet bijhoudt). In een digi-informatiesessie leggen we uit hoe VDAB digitaal bereikbaar is en maken we werkzoekenden wegwijs in het digitaal dossier 'Mijn loopbaan'. Dit kaderen we binnen de rechten en plichten van de werkzoekenden. In een doe-sessie kunnen de

werkzoekenden bij ons hun digitaal dossier op orde zetten. We geven tekst en uitleg bij het belang van een up to date dossier. Dit is immers de basis voor de VDAB om vacatures uit te sturen, waarop een werkzoekende moet reageren om geen risico te lopen op een sanctie.

Een tweede accent gaat over individuele of collectieve informatie naar werknemers, die zich in hun loopbaan in een overgangssituatie of transitie bevinden (van werk naar ziekte, van ziekte naar werk, van werk naar werkloosheid bij herstructurering, eindloopbaan, arbeidsongeschiktheid ...). We maken deze werknemers sterker door hen wegwijs te maken en hen te oriënteren op die arbeidsmarkt. We geven hen syndicale knipperlichten mee.

Een derde accent gaat over een klein experiment naar jongeren die twijfelen om te stoppen met studeren en werk willen zoeken. In een individueel gesprek op school, bijvoorbeeld na een schoolverlatersles, kunnen zij met onze loopbaanconsulent hun vragen over de arbeidsmarkt kwijt, waardoor ze daarna een gefundeerde keuze kunnen maken (Project PEP-talk). Via deze aanpak leren jongeren de werking van het ABVV kennen op een positieve manier.

Loopbaanbegeleiding

Onze loopbaanbegeleiding, die leden in meerdere afspraakmomenten begeleidt in hun loopbaankeuzes, wordt meer en meer geconfronteerd met de problematiek van burn-out. Met de burn-out folder maakten we de centrales attent op wat loopbaanbegeleiding voor werkenden met stress- en burn-out-klachten kan betekenen.

Op de site werkbaar werk kan je sinds 2016 een individuele scan maken van de situatie op je werk: is mijn werk werkbaar of niet? Je vindt er tevens tekst en uitleg wat loopbaanbegeleiding voor jou kan betekenen als je werk niet werkbaar is.

Ons loopbaanbegeleidingscentrum is 1 van de grootste spelers geworden in Vlaanderen, met een unieke positie: 44 % van ons publiek is kansengroep, waarvan 20% laaggeschoold

1.792

werknemers volgden loopbaanbegeleiding bij het ABVV. Er werden 2321 loopbaancheques ingewisseld bij het ABVV voor 4 uur coaching per cheque. 529 leden volgden dus 8 uur loopbaanbegeleiding, 1263 leden volgden 4 uur loopbaanbegeleiding.

zijn. Daarnaast bereiken we ook nog eens 40% middengeschoolden. Niemand doet het naar bereik van laag- en middengeschoolden beter dan wij.

Ook voor langdurig zieken is loopbaanbegeleiding een goed instrument die hun re-integratie naar de werkvloer kan ondersteunen. 25% van de cliënten in ABVV Loopbaan-begeleiding staan op ziekte. De loopbaanbegeleiders staan hier de leden individueel bij en begeleiden ze: wat kan ik doen om mij voor te bereiden op het gesprek met de arbeidsgeneesheer? Welk aangepast of ander werk is voor mij realistisch? Wat kan ik aan, wat zijn mijn mogelijkheden binnen mijn huidig takenpakket of elders in het bedrijf? Een persoonlijk actieplan is dan het resultaat van de begeleiding. Wat kan mijn centrale doen inzake progressieve werkhervatting. Het eventueel verlies van mijn opgebouwde voordelen op het werk is eveneens een aandachtspunt. Door de loopbaanbegeleiding ervaren deze ABVV-leden meer regie over hun eigen re-integratietraject. Inzetten op de groep

Outplacement

In ons vorig congres namen we ons voor om te onderzoeken of we als ABVV zelf een outplacementdienstverlening zouden opstarten.

Herstructurering

Vanuit de positieve ervaring om in Ford de ontslagen werknemers al een syndicale dienstverlening aan te bieden tussen de aankondiging van het ontslag en de effectieve ontslagdatum - uiteraard zonder te interveniëren in de onderhandelingen over het sociaal plan - rijpte het idee om een ESF-project in te dienen om dit type dienstverlening in de toekomst verder te ontwikkelen.

werknemers in arbeidsongeschiktheid werd vanaf 2017 nog belangrijker: arbeidsongeschikte werknemers worden namelijk sneller geconfronteerd met een vraag betreffende hun re-integratie door nieuwe maatregelen van federaal minister Maggie De Block. We bekijken hier voor 2018 ook een samenwerking met de socialistische mutualiteit, zodat we samen kunnen aantonen aan de langdurig zieken dat wij aan hun kant staan.

Is je job nog werkbaar?
Doe de test en ontvang gratis advies op maat!

HOE ZIET JE IDEALE JOB ERUIT?

HAAL MEER ENERGIE UIT JE JOB!

KAN JE JE JOB BLIJVEN VOLHOUDEN?

VLAAMS ABVV

www.ikwilwerkbaarwerk.be

Na een analyse van de outplacementmarkt en de opmaak van een financieel plan, is besloten door het bureau van het Vlaams ABVV om dit niet op te starten.

Het ESF-project Doorstart van de 3 vakbonden en VDAB, bood in 2017 aan de ontslagen werknemers van JLG in Limburg, in nauwe samenwerking met de bedrijfsdelegatie en de secretaris van de metaalcentrale, een heel aanbod van workshops en individuele dienstverlening aan, die ingaat op alle vragen waarmee werknemers worstelen na ontslag.

Dit werd zeer positief geëvalueerd door de werknemer, de delegees en de secretaris, maar ook door de onderzoeksinstelling HIVA die het project mee begeleidde.

We zetten dit project Doorstart verder in 2018 met onze loopbaanconsulenten. We voorzien in 2 à 3 bedrijven in herstructurering een aanbod te kunnen doen.

Door de Staatshervorming kwamen in de afgelopen congresperiode diverse bevoegdheden naar Vlaanderen. Daardoor werd VDAB bevoegd voor de controle op werkzoekenden i.p.v. de federale RVA en is het ook de VDAB die voortaan bepaalt welke werkzoekenden een vrijstelling van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt krijgen om een opleiding te volgen. Hetzelfde met het PWA, dat voortaan in Vlaanderen Wijkwerken heet en verandert in een tijdelijk systeem.

Deze bevoegheidsoverdracht had een grote impact op onze dienstverlening. Niet alleen had dit voor de werkzoekenden gevolgen, maar ook naar onze interne diensten, structuren en manier van werken. De werklozen werden geconfronteerd met nieuwe regels, want voor alle bevoegdheden gingen andere spelregels van kracht.

Via een interne beleidsgroep met participatie van gewesten, federale werkloosheidskas en Vlaams ABVV, werken we sinds 2015 actief aan een gecoördineerde voorbereiding van de controleprocedure werkzoekenden (beleidsopvolging, veilig stellen rol vakbonden in de bijstand aan werkzoekende, aandachtspunten bij de procedures, informatiestromen en elektronische gegevensuitwisseling tussen VDAB, werkloosheidskas en RVA...). We investeerden heel wat tijd en energie in overleg met VDAB om onze syndicale stempel te blijven drukken op de rechten van de werkzoekenden en correcte procedures te kunnen afspreken.

Zowel over controle als vrijstellingen hebben we telkens via gecoördineerde communicatieplannen zoveel mogelijk werkzoekenden proberen informeren en bereiken om hen op de hoogte te brengen en te waarschuwen voor de mogelijke impact op hun dopgeld.

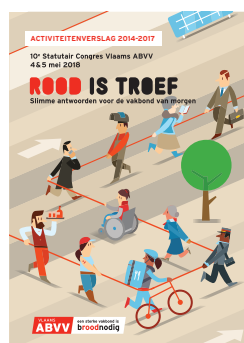
Daarnaast hadden we ook aandacht voor onze signaalfunctie: Cases uit onze dienstverlening, waaruit bleek dat VDAB zelf de procedures niet correct toepast of niet billijk oordeelt in de bemiddeling hebben we actief aangekaart.

URMA KATS
EDUCATIEF MEDEWERKER
ABVV-JONGEREN

Deze brochure maakt deel uit van een reeks publicatie over het congres 2018 van het Vlaams ABVV

Andere congrespublicaties:

- Ontwerptekst (verschenen in september 2017)
- Amendementenboek (verschijnt in maart 2018)
- Goedgekeurde standpunten en actiepunten (verschijnt na het congres)

Andere publicaties:

Het Vlaams ABVV maakt verschillende brochures voor militanten en delegees.

Een volledig overzicht vind je op www.vlaamsabvv.be

Je kan er onze brochures gratis downloaden of bestellen

VLAAMS
ABVV een sterke vakbond is
broodnodig